

Nota reserves 2024

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Overzichten reserves	7
ALGEMENE RESERVES	8
Algemene vrije reserve (740001)	9
Algemene reserve risico's grondbedrijf (740002)	11
RESERVES DEKKING ALGEMENE DIENST	14
Afloop gaswinstuitkering Maaslandgas (741001)	15
Deposito BNG inzake opheffing HNG (741002)	16
Gemeentehuis (743001)	17
Gemeentehuis toekomst bestendig (742057)	18
BESTEMMINGSRESERVES	19
Wonen, welzijn en zorg (742002)	20
Beschermd Wonen (742003)	21
GALA / IZA (742063)	23
Dak- en thuisloosheid (742058)	25
Opvang Vluchtelingen (742053)	27
Huisvestingskosten Schoolgebouwen (743002)	29
Bestaanszekerheid (742038)	30
Integraal Voorzieningenbeleid (742005)	32
Verduurzaming maatschappelijk vastgoed (742056)	34
Lievekamp (742050)	35
Carnavalsloodsen (742006)	36
Rust Roest (742060)	37
Integraal uitvoeringsprogramma (IUP) (742011)	39
Baggeren Haven (742049)	43
Egalisatie rioolbeheer (742008)	44
Afvalstoffenheffing (742015)	45
Groenfonds landelijk gebied (742017)	46
Klimaatadaptatie (742054)	48
Bodemsanering (742018)	50
Ontwikkeling windpark (742026)	51
Risicoreserve waardering lening Wachtmeesters (742059)	52
Investeringsfonds Duurzaamheid (742020)	53
Quick wins binnenhavens (742029)	54
Economie (742028)	55
Walkwartier en omgeving (742024)	57
Investeringsfonds Stadshart Oss (742025)	59

Heesch-West (742030)	61
Mobiliteit (742010)	62
Parkeren (742009)	65
Maasveren (742062)	67
Openbare verlichting (742012)	69
Geluid (742016)	70
Strategische aankopen (742027)	71
Binnenstedelijke transformaties (742046)	73
Bovenwijkse voorzieningen (742047)	75
Verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving (742048)	78
Volkshuisvesting (742021)	83
Omgevingswet (742045)	84
Woonwagens (742039)	86
Verstrekken leningen volkshuisvesting (742022)	87
Meekoppelkansen dijkversterking Maas (742040)	89
Ontwikkeling Geffense plas (742043)	90
Versterken gemeentelijke dienstverlening kwetsbare groepen (POK) (742052)	91
Schadewijk (742061)	93
ICT (742031)	94
WGA (742032)	96
Reserve WW-lasten (742019)	97
Organisatie ontwikkelingen (742033)	98
Wachtgeld wethouders (742034)	100
Dienstverlening (742036)	102
Adviezen fiscaal gebied (742037)	104
Vennootschapsbelasting (742044)	105
Egalisatie renteomslag (742041)	106
Budgetoverheveling (742001)	107
RESERVES DEKKING AFSCHRIJVINGSLASTEN	108
Reserves dekking afschrijvingslasten	109

Samenvatting

Inleiding

In onze financiële verordening (artikel 212 van de Gemeentewet) staat dat we elk jaar een nota reserves opstellen. Dat doen we altijd tegelijk met de programmabegroting, zodat de bestuurlijke processen van deze producten op elkaar aansluiten. De nota reserves geeft inzicht in het doel, het meerjarig verloop en de omvang van de reserves.

Soorten reserves

De reserves zijn het eigen vermogen van de gemeente. Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) onderscheidt twee soorten reserves:

- algemene reserves
- bestemmingsreserves

De algemene reserves zijn bedoeld voor het opvangen van risico's en incidentele tekorten zoals jaarrekeningtekorten. De algemene reserve is de financiële buffer van de gemeente.

Bestemmingsreserves zijn geoormerkt voor een bepaalde doelstelling. We onderscheiden twee soorten bestemmingsreserves: 'gewone' bestemmingsreserves en bestemmingsreserves voor de afdekking van afschrijvingslasten.

Een aantal reserves zijn egalisatiereserves. Hiermee vangen we schommelingen op in kosten en opbrengsten op bepaalde activiteiten. In deze nota zijn de stortingen en onttrekkingen begroot op basis van het verwachte saldo op de bijbehorende activiteiten zoals deze in de programmabegroting 2025-2028 zijn geraamd. Bij de jaarrekening verwerken we de stortingen of onttrekkingen op dit soort reserves op basis van het werkelijke saldo op de betreffende activiteiten.

Rente

We schrijven alleen rente bij op de algemene reserves. Daarmee zorgen we ervoor dat deze reserves op peil blijven. We gebruiken de volgende rentepercentages voor de diverse reserves:

- 1,5% voor de algemene reserve.
- 1,1% 2024 en 2025 en vanaf 2026 1,9% voor de algemene bedrijfsreserve van het grondbedrijf (ABR). Dit percentage is gekoppeld aan het rentepercentage dat we aan grondcomplexen toerekenen. We houden hiermee ook rekening met de verwachte rentestijging binnen de grondexploitatie.

Voor de bestemmingsreserves voor de afdekking van investeringslasten rekenen we geen rente meer toe. We halen uit deze reserve alleen nog maar de jaarlijkse afschrijvingslasten.

Wijzigingen reserves

We hebben een aantal reserves gewijzigd:

- De reserve startersleningen en volkshuisvesting zijn samengevoegd. Deze reserve heet nu verstrekken leningen volkshuisvesting.
- Het bestedingsdoel van de reserve wachtgeld wethouders is verruimd. De reserve is niet alleen meer voor verplichtingen wachtgeld wethouders maar ook voor de pensioenverplichtingen wethouders.

In de reservestaten verderop staat een uitgebreide toelichting.

Vervallen reserves

Met ingang van 1 januari 2025 kunnen de volgende reserves vervallen:

- Huisvestingskosten Schoolgebouwen

Nieuwe reserves

In 2024 hebben we de volgende nieuwe reserves gevormd:

- IZA/GALA
- Rust Roest
- Maasveren
- Schadewijk

Voorstel (wijzigingen in) toevoegingen en onttrekkingen

Deze nota reserves bevat een aantal (wijzigingen in) toevoegingen en onttrekkingen aan reserves die de gemeenteraad nog niet heeft vastgesteld. Deze hebben we allemaal als voorstel in de programmabegroting 2025–2028 opgenomen.

Bij de reserves waar de onttrekkingen specifiek gekoppeld zijn aan bepaalde kosten/uitgaven voor projecten of activiteiten hebben we in deze nota de verwachte bedragen verwerkt. Bij de jaarrekening onttrekken we de werkelijke uitgaven in deze reserves. Dit betreft de algemene reserves en de bestemmingsreserves.

Ontwikkelingen reserves

De volgende tabel laat de meerjarige ontwikkeling van de reserves zien. Een gedetailleerd overzicht per reserve staat in de afzonderlijke reservestaatjes hierna en in de bijlage aan het eind.

Omschrijving	Bedragen x €				
	1.000				
	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserves	28.234	30.766	31.442	32.796	34.251
Reserves ter dekking van de algemene dienst	19.249	18.305	16.518	14.849	13.328
Bestemmingsreserves	165.821	167.208	157.119	154.433	135.337
Bestemmingsreserves voor de afdekking van afschrijvingslasten	29.231	29.007	28.131	27.175	26.254
Totaal reserves	242.535	245.286	233.211	229.254	209.170

Algemene reserves

De algemene reserves stijgen van afgerond € 28 miljoen naar € 34 miljoen. Dit komt omdat we de algemene reserve inzetten komende jaren om verschillende kosten af te dekken. Hieronder vallen de algemene vrije reserve en de algemene reserve risico's grondbedrijf (ABR).

De algemene reserve voldoet elk jaar minimaal aan de norm van 10% van de algemene uitkering (afgerond € 24,7 miljoen). In 2024 zetten we de algemene reserve in voor onder andere het opvangen van de rentestijging van de ruimtelijke ambities (€ 15 miljoen), voorbereidingen spoorzone (€ 1,4 miljoen) en flexwoningen (€ 524.000).

De algemene bedrijfsreserve is op 1 januari 2024 circa € nul en stijgt de komende jaren weer naar afgerond € 8,1 miljoen.

Reserves ter dekking van de algemene dienst

Deze reserves dalen van € 19 miljoen in 2024 naar € 13,3 miljoen in 2028. De daling zit vooral in de reserve afloop gaswinstuitkering Maaslandgas. Met het geld in deze reserve vangen we het vervallen van de dividenduitkering van NV Maaslandgas stapsgewijs op. Daarnaast zetten we de reserve gemeentehuis jaarlijks in om de investeringskosten van de eerder uitgevoerde renovatie af te dekken (jaarlijks circa € 600.000).

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves dalen per saldo van € 165,8 miljoen naar € 135 miljoen. De mutatie van de reserves zijn heel wisselend. We lichten de grootste hieronder toe.

De reserves met de grootste stijgingen zijn t/m 2028:

- Opvang vluchtelingen: € 10,5 miljoen
- Reserve mobiliteit: € 21,3 miljoen
- Binnenstedelijke transformaties: € 9 miljoen
- Verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving: € 6,1 miljoen
- Reserve wachtgeld wethouders: € 1,2 miljoen
- Schadewijk: € 1,1 miljoen

De reserves met de grootste dalingen zijn t/m 2028:

- Beschermd Wonen: € 24,4 miljoen
- Bestaanszekerheid: € 1,7 miljoen
- integraal voorzieningenbeleid: € 2,1 miljoen
- Baggeren haven: € 1,5 miljoen
- Quick wins binnenhaven: € 7,5 miljoen
- Walkwartier en omgeving: € 4,4 miljoen
- Bovenwijkse voorzieningen: € 8,4 miljoen

Bestemmingsreserves voor de afdekking van afschrijvingslasten

De reserves voor de afdekking van afschrijvingslasten laten een licht dalend verloop zien. Dit hangt samen met de afnemende boekwaarde van de bijbehorende investeringen.

Overzichten reserves

ALGEMENE RESERVES

Algemene vrije reserve (740001)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve is bestemd voor het opvangen van algemene risico's en fluctuaties in de rekeningresultaten.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De norm voor de algemene reserve is 10% van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Op basis van de meicirculaire 2024 is deze norm afgerond € 24,7 miljoen.

Na de begrote onttrekkingen in de jaren 2024 en 2025 sluit het saldo van de algemene reserve aan bij deze norm.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	41.002	615	2.359	-18.950	25.026
2025	25.026	375	267	-903	24.765
2026	24.765	371	0	0	25.137
2027	25.137	377	0	0	25.514
2028	25.514	383	0	0	25.896

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Resultaatbestemming 2024: € 2,1 miljoen
- Terugstorten bedrag vanuit ontmoeten Oss Noord-West: € 242.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Rentestijging ruimtelijke ambities: € 15 miljoen
- Voorbereiding Spoorzone: € 1.400.000
- Vorming reserve IZA/GALA: € 900.000
- Realisatie flexwoningen: € 549.000
- Transformatieagenda Jeugdhulp: € 464.000
- Eigen bijdrage proeftuin Ruwaard: € 200.000
- Programma dienstverlening: € 150.000
- Subsidie Dtv: € 80.000
- Energiescans: € 26.000

2025

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Terugstorten bedrag vanuit ontmoeten Oss Noord-West: € 267.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Eigen bijdrage proeftuin Ruwaard: € 200.000
- Onder de Plag: € 703.000

Daarnaast hebben we in deze reserve nog een bedrag van € 750.000 gereserveerd voor Ontmoeten Noord West.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Algemene reserve risico's grondbedrijf (740002)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze algemene reserve (ABR) is specifiek bestemd voor de mutaties en risico's die zich binnen het grondbedrijf voordoen. Dat kunnen winsten en verliezen van grondexploitaties, maar ook project specifieke risico's (zoals een vervuiling in de grond) of conjuncturele risico's (bijvoorbeeld een hogere rente of een lagere grondprijs) zijn.

Voor het berekenen van risico's maken we gebruik van de Monte Carlo-methode binnen het grondbedrijf. Deze methode voert een risicoanalyse uit waarbij verkregen resultaten steeds opnieuw worden berekend. Door simulatie en de vele kansberekeningen krijgen we een betrouwbare uitkomst. Deze analyse doen we tweemaal per jaar, te weten bij het Najaarsbericht Grondbedrijf en bij het Meerjaren Programma Grondbedrijf (MPG). Daarbij wordt de minimale omvang van de algemene reserve (ABR) bepaald.

Binnen het grondbedrijf kennen we ook diverse beheercomplexen, zoals weergegeven in het MPG 2024. Dit betreffen onder meer verhuurde panden en gebouwen, gronden en erfpachtgronden met of zonder boekwaarde die worden ingebracht in vastgoedprojecten van derde ontwikkelaars. Indien zich hierbij financiële mutaties voordoen, met eventuele boekwinst dan wel verlies, dan verrekenen we dit met de algemene reserve (ABR).

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Op basis van de risicomethode is de minimale ondergrens van de ABR per 1 januari 2025 op € 8,1 miljoen berekend. De verwachting is dat de stand van de ABR op 1 januari 2025 uit zal komen op € 3,2 miljoen. In de jaren na 2025 loopt de ABR steeds wat verder op met voor zover nu ingeschat kan worden tot € 7,9 miljoen per eind 2028.

Belangrijke opmerking hierbij is dat de IMVA's geen onderdeel uitmaken van de ABR en het minimale weerstandsvermogen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000					
Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	0	0	6.032	-2.824	3.208
2025	3.208	35	6.122	-3.364	6.001
2026	6.001	114	398	-208	6.305
2027	6.305	120	990	-132	7.283
2028	7.283	138	1.094	-161	8.355

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- winstnemingen grondexploitaties woningbouw	€ 2,0 miljoen
- winstnemingen grondexploitaties herstructurering	€ 1,0 miljoen
- winstnemingen grondexploitaties industrie	€ 2,6 miljoen
- verkoop grond t.b.v. faciliterend project	€ 0,4 miljoen

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- bijstelling voorziening IMVA	€ 1,8 miljoen
- aanvulling voorziening te verwachten exploitatieverliezen	€ 33.000
- afboeking bouwclaim	€ 24.500
- dekking rentekosten aankoop grond Amsteleind	€ 147.000
- stortingen in reserve bovenwijks en netwerkvoorzieningen	€ 828.000

2025

We hebben de volgende stortingen begroot:

- winstnemingen grondexploitaties woningbouw	€ 4,5 miljoen
- winstnemingen grondexploitaties herstructurering	€ 0,5 miljoen
- winstnemingen grondexploitaties industrie	€ 1,0 miljoen
- verkoop grond t.b.v. faciliterend project	€ 84.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- aanvulling voorziening IMVA (aanvullend krediet)	€ 1,4 miljoen
- stortingen in reserve bovenwijks en netwerkvoorzieningen	€ 1,8 miljoen
- dekking rentekosten aankoop grond Amsteleind	€ 147.000

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- winstnemingen grondexploitaties woningbouw	€ 0,4 miljoen
--	---------------

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- stortingen in reserve bovenwijks en netwerkvoorzieningen	€ 0,2 miljoen
--	---------------

2027

We hebben de volgende stortingen begroot:

- winstnemingen grondexploitaties woningbouw	€ 1,0 miljoen
--	---------------

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- stortingen in reserve bovenwijks en netwerkvoorzieningen	€ 0,1 miljoen
--	---------------

2028

We hebben de volgende stortingen begroot:

- winstnemingen grondexploitaties woningbouw	€ 1,1 miljoen
--	---------------

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- stortingen in reserve bovenwijks en netwerkvoorzieningen	€ 0,2 miljoen
--	---------------

Bij het Najaarsbericht Grondbedrijf 2024 wordt geen rekening gehouden met jaarlijkse rentebijbeschrijving op de ABR.

Zit er voldoende geld in de reserve? nee

Moet de reserve aangevuld worden? nee, niet alle risico's zullen zich tegelijkertijd voordoen. Verder neemt het tekort van het benodigde weerstandsvermogen naar verwachting af. Vanaf 2026 tot en met 2028 is het tekort nog een relatief beperkt bedrag en vanaf 2029 wordt aan het weerstandsvermogen voldaan.

Uitgangspunt hierbij is wel dat er geen onverwachte onttrekkingen plaatsvinden en opmerking verdient dat de toekomstige exploitaties (IMVA's) nog niet in het berekende weerstandsvermogen zijn meegenomen.

Verder zal vermoedelijk een deel van de voorziening IMVA terugvloeien naar de ABR als de beide IMVA's Amsteleind grondexploitaties worden. Dit omdat door de verwachte winstgevendheid van deze complexen de bijbehorende voorzieningen dan niet nodig zijn.

Kan de reserve verlaagd worden? nee

RESERVES DEKKING ALGEMENE DIENST

Afloop gaswinstuitkering Maaslandgas (741001)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve is bestemd voor de afdekking van de vervallen dividenduitkering van NV Maaslandgas met ingang van 2009. Tot en met 2008 ontvingen we jaarlijks dividend. In 2008 heeft Essent de jaarlijkse uitkering afgekocht. Dat geld hebben we in deze reserve gestort. Jaarlijks onttrekken we de dividenduitkering aan deze reserve, waarbij we het bedrag dat we onttrekken jaarlijks afbouwen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

We bouwen de reserve jaarlijks af. De onttrekking wordt elk jaar € 110.000 lager. Dit betekent dat we de laatste onttrekking in 2037 kunnen doen. We zetten de reserve in voor de reguliere begroting.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	10.190	153	0	-1.479	8.864
2025	8.864	133	0	-1.369	7.628
2026	7.628	114	0	-1.259	6.484
2027	6.484	97	0	-1.154	5.427
2028	5.427	81	0	-1.049	4.460

Toelichting op het meerjarenbeeld

In 2024 onttrekken we een bedrag van € 1.479.000 ten gunste van de reguliere begroting. Dit bedrag bouwen we jaarlijks af met € 110.000. Vanaf het jaar 2027 is de jaarlijks afbouw € 105.000.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Deposito BNG inzake opheffing HNG (741002)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

In het verleden kregen we jaarlijks een bedrag van de HNG. Het HNG heeft de gekapitaliseerde bijdrage als deposito weggezet bij de BNG. Om administratief-technische redenen moeten we dit deposito als een reserve aanmerken. Jaarlijks halen we een bedrag uit deze reserve ten gunste van de reguliere begroting.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

We bouwen de reserve jaarlijks af. De onttrekking wordt vanaf 2019 elk jaar € 28.000 lager. Vanaf het jaar 2023 is de afbouw jaarlijks € 24.000. Dit betekent dat we de laatste onttrekking in 2030 kunnen doen. Dan is de reserve volledig besteed en is de onttrekking ook afgebouwd naar € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000					
Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	585	9	0	-160	434
2025	434	7	0	-136	305
2026	305	5	0	-112	198
2027	198	3	0	-88	113
2028	113	2	0	-64	51

Toelichting op het meerjarenbeeld

In 2024 onttrekken we een bedrag van € 160.000 ten gunste van de reguliere begroting. Het bedrag wordt jaarlijks afgebouwd.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Gemeentehuis (743001)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We gebruiken deze reserve om extra lasten in de begroting af te dekken die in 2011 zijn ontstaan bij de verbouwing van het gemeentehuis af te dekken.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Het bedrag van € 7.356.000 is volledig nodig om de lasten in de begroting te dekken.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	8.763	131	0	-593	8.301
2025	8.301	125	0	-578	7.848
2026	7.848	118	0	-563	7.403
2027	7.403	111	0	-548	6.966
2028	6.966	104	0	-533	6.538

Toelichting op het meerjarenbeeld

In 2024 onttrekken we een bedrag van € 593.000 ten gunste van de reguliere begroting. Het bedrag wordt jaarlijks afgebouwd.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Gemeentehuis toekomst bestendig (742057)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We staan voor een ambitieuze opgave om ons vastgoed te verduurzamen. Met vrijgefallen middelen vanuit de onderhoudsvoorzieningen is deze reserve Verduurzaming maatschappelijk vastgoed gevormd.

We passen het gemeentehuis aan met het oog op hybride werken en het stimuleren van ontmoeten en samenwerking met collega's en externen. Daarnaast lossen we bestaande knelpunten op in het gebouw, zoals akoestiek en extra ruimte voor overleg met externen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De bestemmingsreserve gemeentehuis toekomstbestendig heeft per 31-12-2024 een saldo van € 1.628.369.

We storten in 2025 nog een extra bedrag van € 850.000, waardoor het totale saldo van de reserve € 2.478.369 bedraagt. Met deze reserve dekken we een deel van de beschikbaar gestelde investeringskredieten voor de verbouwing van het gemeentehuis, naast de al in de begroting aanwezige middelen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	1.398	21	230	0	1.649
2025	1.649	25	850	0	2.524
2026	2.524	38	0	-128	2.434
2027	2.434	37	0	-127	2.343
2028	2.343	35	0	-99	2.279

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Bijdrage in reserve gemeentehuis toekomstbestendig: € 230.000

2025

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Bijdrage in reserve gemeentehuis toekomstbestendig: € 850.000

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Dekking kapitaallasten: € 128.000

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Dekking kapitaallasten: € 127.000

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Dekking kapitaallasten: € 99.000

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

BESTEMMINGSRESERVES

Wonen, welzijn en zorg (742002)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld voor het verbeteren van de samenwerking tussen inwoners, welzijn, zorg en gemeenten binnen het sociaal domein en voor de kanteling van zorg naar welzijn. Dit netwerk van partners versterkt de gemeenschap en geeft inwoners zelf regie en initiatief over hun leven. Door de vele bezuinigingen en de groeiende groep die zorg nodig heeft is innovatie steeds belangrijker. Daar hebben we via deze reserve nog beperkt budget voor.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Er is geen minimaal noodzakelijke omvang bij deze reserve aan het einde van de meerjarenraming. Afhankelijk van initiatief voorstellen kan het restant bedrag ingezet worden.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000					
Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	61	0	0	0	61
2025	61	0	0	-61	0
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben geen stortingen of onttrekkingen begroot.

2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 61.000 verlenging pilot participatie kwetsbare internationale werknemers

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Beschermd Wonen (742003)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve is noodzakelijk voor een sluitende aanpak voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid in de regio. De nieuwe koers voor de transformatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang is uitgewerkt en vastgesteld, inclusief bijbehorende regionale ontwikkelagenda. Voor de financiering van de acties in het kader van de transformatie wordt een deel van de reserve ingezet.

Na de doordecentralisatie van Beschermd Wonen (ingangsjaar nog onbekend) ontvangt iedere gemeente zelf een deel van de middelen voor beschermd wonen. Dit wordt gefaseerd ingevoerd in een periode van 10 jaar waarbij de centrumgemeenten geleidelijk minder geld krijgen ten gunste van de regiogemeenten. Regionaal is afgesproken dat Oss het specialistisch palet van voorzieningen blijft inkopen. Hiermee is Oss langjarige financiële verplichtingen aangegaan. Daarbij is nog onduidelijk welke financiële consequenties de invoering van het woonplaatsbeginsel heeft voor de regio. In onze regio is het scheiden van wonen en zorg doorgevoerd, terwijl het woonplaatsbeginsel met name geldt voor vormen waarbij de woonfunctie is inbegrepen. In de Centrumregeling Wmo 2024 zijn regionale financiële afspraken gemaakt over de reserve beschermd wonen en een investeringsfonds.

Gezien de cumulatie van al deze ontwikkelingen heeft de regio ingestemd met het centraal beschikbaar houden van de reserve Beschermd wonen. Daarbij is afgesproken dat we voor de centrumgemeente een plafond van de reserve aanhouden: 15% van de regionale begroting.

Op basis daarvan investeren we in de periode 2024-2028 lokaal vanuit de regionale reserve. Dat doen we in het kader van de doordecentralisatie en op basis van afspraken in de centrumregeling 2024. De uitbetaling uit de reserve in deze periode is tweeledig:

- Lokale gemeenten krijgen middelen om verder te kunnen bouwen aan de basis op orde.
- Lokale gemeenten kunnen een beroep doen op een investeringsfonds om ambities uit het koersdocument en de ontwikkelagenda te kunnen realiseren.

Het regionale portefeuillehoudersoverleg Wmo heeft op 5 juli besloten in 2025 € 5 miljoen extra uit de reserve te onttrekken en aan de lokale gemeenten uit te keren. Ondanks de financiële afspraken uit de centrumregeling zien we de omvang van de reserve namelijk toch weer groeien. Zo hadden we in 2023 meer geld over dan verwacht en verwachten we ook dit jaar weer geld over te houden.

Het overschot kan zonder vastgesteld bestedingsdoel vrijvallen, met het advies van het regionale portefeuillehoudersoverleg om de middelen ten goede te laten komen aan de brede doelgroep binnen het sociaal domein.

Eind 2024 wordt bekeken of het bedrag van € 5 miljoen verhoogd kan worden naar € 11 miljoen. Dit geeft ruimte om meer duidelijkheid over de ontwikkeling van een nieuw product Beschermd Thuis en eventuele andere ontwikkelingen af te wachten of een bestedingsplan te maken.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Met de regio is structureel een maximaal percentage afgesproken: 15% van de regionale begroting. Ook zijn in de centrumregeling Wmo afspraken gemaakt als er tekorten gaan ontstaan na de doordecentralisatie. Zoals onder het kopje beleidsdoel omschreven zullen overschotten terugbetaald worden aan de regiogemeenten om de transformatiedoelen lokaal te kunnen bekostigen en de middelen in te zetten voor een kwetsbare doelgroep en om de toenemende grootstedelijke problematiek in de regio het hoofd te bieden. De gelden moeten dus gereserveerd blijven. Daarom is eerder al besloten om van de reserve beschermd wonen een gesloten systeem te maken en eventuele overschotten/tekorten rechtstreeks met de reserve te verrekenen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	29.128	0	5.200	-4.600	29.728
2025	29.728	0	0	-10.000	19.728
2026	19.728	0	0	-5.000	14.728
2027	14.728	0	0	-5.000	9.728
2028	9.728	0	0	-5.000	4.728

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 5,2 miljoen. Dit is het verwachte budgetoverschot in 2024.

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 4 miljoen. Dit is de uitbetaling aan de regiogemeenten om de lokale basis verder op orde te brengen.
- € 0,6 miljoen. Dit zijn de uitbetalingen voor het investeringsfonds. In 2024 hebben 3 van de 5 regiogemeenten een aanvraag ingediend.

2025-2028

Op basis van de laatste versie van de meerjarenbegroting beschermd wonen, de stand van de reserve per 1 januari 2024, de afspraken over het plafond van de reserve en de nieuwe centrumregeling verwachten we in de periode 2024-2028 in totaal € 25 miljoen uit de reserve te gaan terugbetalen aan lokale gemeenten. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- € 20 miljoen is bedoeld om de lokale basis verder op orde te brengen (€ 4 miljoen per jaar)
- € 5 miljoen is bedoeld voor het investeringsfonds (€ 1 miljoen per jaar)

Deze bedragen zijn gebaseerd op de huidige begroting en worden jaarlijks geactualiseerd. Ze zijn dus indicatief.

Zoals hierboven is aangegeven onttrekken we in 2025 daarnaast € 5 miljoen extra uit de reserve, conform besluitvorming in het regionale portefeuillehoudersoverleg Wmo. Dit bedrag betalen we uit aan de lokale gemeenten. Het aandeel van Oss hierin is € 1,65 miljoen.

Zit er voldoende geld in de reserve?

ja

Moet de reserve aangevuld worden?

nee

Kan de reserve verlaagd worden?

ja, tot en met 2028, dat is in het overzicht verwerkt

GALA / IZA (742063)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

In 2023 hebben we rijksmiddelen aangevraagd uit de specifieke uitkeringen (SPUK) voor het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Gezond Actief Leven Akkoord (GALA). Het Rijk heeft een deel van de middelen pas in het najaar 2023 toegekend. We hebben daardoor in zeer korte tijd bestedingsplannen moeten opstellen, waardoor in 2023 € 0,9 miljoen niet besteed is. We storten deze in de nieuwe reserve voor GALA/IZA. De ambities in het IZA en GALA zijn groot: om de (medische) zorg toekomstbestendig te houden, wordt veel verwacht van het sociale domein. Tegelijkertijd betreft een groot deel van de middelen in de SPUK GALA incidenteel geld, en is nog niet duidelijk hoe de SPUK IZA na 2026 ingericht gaat worden. We streven naar een duurzame systeemverandering. We hebben een bestedingsplan opgesteld. Op basis van hiervan onttrekken we in 2024 € 235.000, 2025 € 176.000 en 2026 tot en met 2027 € 489.000 uit deze reserve. I

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Op basis van de verwachte uitnutting 2024 bedraagt de reserve eind 2024 € 665.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	0	0	900	-235	665
2025	665	0	0	-176	489
2026	489	0	0	-160	329
2027	329	0	0	-329	0
2028	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 900.000 storting vanuit de algemene reserve ter dekking van activiteiten Gezond Actief Leven Akkoord (Gala) en Integraal Zorgakkoord (IZA).

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 235.000 Proeftuin Ruwaard, initiatieven dag ontmoeting én personele inzet mantelzorg en ondersteuning sport, cultuur en ontmoeten.

2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 176.000 personele inzet mantelzorg en ondersteuning sport, cultuur en ontmoeten.

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 160.000 aanpak obesitas en overgewicht én personele inzet mantelzorg en ondersteuning sport, cultuur en ontmoeten.

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 329.000 aanpak obesitas en overgewicht, welzijn op recept, én versterken sociale basis

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Dak- en thuisloosheid (742058)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Het geld in deze reserve gebruiken we voor de aanpak van dak- en thuisloosheid in onze regio. Het kabinet zet met het Nationaal Actieplan Dakloosheid in op het voorkomen van dakloosheid en het realiseren van woonplekken met passende ondersteuning voor (dreigend) dakloze jongeren en volwassenen.

Hiervoor hebben we een meerjarig en regionaal plan van aanpak dat eind 2024 wordt vastgesteld. Daarmee vervangen we het plan 'brede aanpak dakloosheid' dat we in 2021 hebben opgesteld.

In het nieuwe plan hebben we de resultaten van de ETHOS telling meegenomen. Deze telling heeft de omvang van dak- en thuisloosheid in de regio Noordoost-Brabant in kaart gebracht. Voor het uitvoeren van het meerjarige plan van aanpak maken we gebruik van de incidentele middelen die we de afgelopen jaren in de algemene uitkering ontvangen hebben. Daarnaast hebben we sinds 2024 duidelijkheid over structurele middelen die we hiervoor krijgen.

Verder heeft het Rijk in samenwerking met de VNG, een aantal gemeenten, Valente, Aedes en vertegenwoordigers uit de coalitie dakloosheid een dashboard voor gemeenten ontwikkeld. Het dashboard heeft als doel om de transformatie van de aanpak van dakloosheid inzichtelijk te maken, conform de doelen die in het landelijke actieplan staan. We sluiten hier met het regionale plan van aanpak op aan en zullen de monitor gebruiken om de stand van zaken in de toekomst te volgen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 1.477.000. We hebben al wel een globaal beeld van de besteding van de middelen, maar kunnen nu nog geen verdeling over de jaren maken. Eind 2024, als het regionale plan van aanpak is vastgesteld, kunnen we per jaar aangeven hoeveel middelen we gaan besteden.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000					
Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	1.266	0	493	-282	1.477
2025	1.477	0	0	0	1.477
2026	1.477	0	0	0	1.477
2027	1.477	0	0	0	1.477
2028	1.477	0	0	0	1.477

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben dit jaar € 493.000 in de reserve gestort. Dit was de resultaatbestemming vanuit de jaarrekening 2023 van resterende regionale middelen voor COVID-19 compensatie bij maatschappelijke opvang.

We verwachten dit jaar € 282.000 uit de reserve te onttrekken. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Overhead

- ambtelijke inzet regionale aanpak dak- en thuisloosheid € 61.000
- vernieuwen van de maatschappelijke opvang € 13.500

Wonen Eerst

- kosten urgentieplus € 7.500
- pilot/scholing Housing first € 60.000
- verwacht tekort maatschappelijke opvang 2024 € 140.000

2025-2028

We hebben een grove verdeling gemaakt voor de besteding van de middelen. Deze is gebaseerd op de verhoudingen die het Rijk hanteert in het landelijk actieplan. Samen met lokale en regionale partners gaan we de verschillende actielijnen verder uitwerken en prioriteren. Naar aanleiding daarvan wordt de inzet van de middelen dak- en thuisloosheid eind dit jaar verder gespecificeerd over de actielijnen en ook over de jaren.

De globale besteding van de middelen is als volgt:

- Actielijn 1: Bestaanszekerheid	€ 72.000
- Actielijn 2: Preventie	€ 73.000
- Actielijn 3: Wonen Eerst	€ 894.000
- Actielijn 4: Integraal werken	€ 71.000
- Actielijn 5: Ervaringskennis	€ 35.000
- Actielijn 6: Aandachtsgroepen	€ 47.000
- Overhead	€ 285.000

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Opvang Vluchtelingen (742053)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

In 2022 kregen we te maken met de vluchtelingenstroom afkomstig uit Oekraïne. De gemeente Oss heeft tot 1 oktober 2024 de beschikking over het oude belastingkantoor aan de Lievekamplaan voor de opvang van vluchtelingen. Wij zijn nu bezig met voorbereidende werkzaamheden voor een nieuwe opvanglocatie. Deze nieuwe opvanglocatie wordt gerealiseerd aan de Macharensesweg / Spitsbergerweg en opent per 1 oktober 2024.

Het rijk heeft een bekostigingsregeling ontwikkeld waarmee gemeenten in beginsel schadeloos gesteld worden voor de kosten die zij maken. In 2022 hebben we het overschot van de exploitatie van het voormalig belastingkantoor gestort in de reserve. Op basis van onze prognoses houden we in 2023 wederom geld over. De oorzaak is dat gemeente Oss, anders dan andere gemeenten, tijdelijke huisvesting niet heeft gehuurd of gekocht, maar vrij ter beschikking had staan.

De opgebouwde reserve willen we inzetten ter dekking van (de kapitaallasten van de) nieuwe huisvesting (raadsbesluit 20 januari 2023) en om zorg voor vluchtelingen in brede zin duurzaam en structureel te organiseren. Daarnaast gebruiken we de reserve om lasten welke zich uitstrekken over meerdere begrotingsprogramma's, te financieren.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De verwachte omvang van de reserve ultimo boekjaar 2024 bedraagt € 24,6 miljoen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	16.330	0	8.850	-525	24.655
2025	24.655	0	3.936	-4.525	24.066
2026	24.066	0	3.928	-4.325	23.669
2027	23.669	0	3.928	-4.325	23.272
2028	23.272	0	3.928	-325	26.875

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 8.8 miljoen verwacht exploitatie overschot huisvesting vluchtelingen.

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 300.000 Leefgeldten vluchtelingen Oekraïne.
- € 200.000 Extra inrichtingskosten woningen vergunninghouders
- € 25.000 Gratis taallessen - laaggeletterdheid.

2025

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 3.9 miljoen verwacht exploitatie overschot huisvesting vluchtelingen.

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 4.000.000 inzet reserve vluchtelingenopvang ten gunste van de Gemeente Oss.
- € 300.000 Leefgeldten vluchtelingen Oekraïne.
- € 200.000 Extra inrichtingskosten woningen vergunninghouders
- € 25.000 Gratis taallessen - laaggeletterdheid.

2026 en 2027

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 3.9 miljoen verwacht exploitatie overschot huisvesting vluchtelingen.

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 4.000.000 inzet reserve vluchtelingenopvang ten gunste van de Gemeente Oss.
- € 300.000 Leefgeldten vluchtelingen Oekraïne.
- € 25.000 Gratis taallessen - laaggeletterdheid.

2028

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 3.9 miljoen verwacht exploitatie overschot huisvesting vluchtelingen.

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 300.000 Leefgeldten vluchtelingen Oekraïne.
- € 25.000 Gratis taallessen - laaggeletterdheid.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Huisvestingskosten Schoolgebouwen (743002)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We gebruiken deze reserve om extra lasten in de begroting af te dekken voor huisvestingskosten van schoolgebouwen. Eind 2024 laten we het saldo van de reserve ad 80k vrijvallen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

In 2024 doen we nog de geraamde onttrekking van € 26.000. Het resterende saldo van de reserve van € 54.000 laten wij vrijvallen. Hierna kan de reserve opgeheven worden.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	80	0	0	-80	0
2025	0	0	0	0	0
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Bijdrage in kosten huisvesting onderwijs € 26.000.
- Vrijval reserve: € 54.000.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Bestaanszekerheid (742038)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve Bestaanszekerheid dient twee doelen, namelijk: inkomenszekerheid en werkzekerheid. De reserve is bedoeld om inwoners te ondersteunen bij geldzorgen, te ondersteunen bij het vinden en behouden van werk en het stimuleren van andere vormen van participatie in de samenleving. Daarvoor hebben we professionals nodig, die kijken en vragen naar interesses en wensen van inwoners en deze kunnen vertalen naar mogelijkheden en kansen in én voor de Osse samenleving.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 757.000. Het meerjarige bestedingsplan van 2024 tot en met 2027 is hierin verwerkt. Ieder jaar actualiseren we, waar nodig, het meerjarige bestedingsplan.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000					
Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	2.496	0	385	-1.319	1.562
2025	1.562	0	0	-486	1.076
2026	1.076	0	0	-211	866
2027	866	0	0	-109	757
2028	757	0	0	0	757

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Middelen inburgering (resultaatbestemming jaarrekening 2023) € 265.000
- Middelen project processen sociaal domein (resultaatbestemming jaarrekening 2023) € 120.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Nieuw beleidskader armoede en schulden (programma begroting 2024-2027) € 373.000
- Uitvoering i.v.m. bestandsstijging (Inkomen), toename doelgroep (Werk) & bedrijfsvoering € 297.000
- Vergroten doelgroep eenmalige energietoeslag € 190.000
- Project processen Sociaal Domein € 120.000
- Uitvoering gemeentelijk schuldenbeleid € 97.000
- Vrijval middelen AJOSS (Aanpak Jongeren met schulden gemeente Oss) € 75.000
- Inburgering € 65.000
- Pilot Budgetcoaching € 44.000
- Teamontwikkeling € 30.000
- Vrijval middelen Pilot digitaal samenwerkplan t.b.v. Samenwerkwijze € 29.000
- Correctie onttrekking Team Geldzorgen 2022 -€ 18.000

2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Nieuw beleidskader armoede en schulden (programma begroting 2024-2027) € 109.000
- Uitvoering i.v.m. bestandsstijging (Inkomen), toename doelgroep (Werk) & bedrijfsvoering € 347.000
- Uitvoering gemeentelijk schuldenbeleid € 30.000

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Nieuw beleidskader armoede en schulden (programma begroting 2024-2027) € 109.000
- Uitvoering i.v.m. bestandsstijging € 102.000

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Nieuw beleidskader armoede en schulden (programma begroting 2024-2027) € 109.000

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Integraal Voorzieningenbeleid (742005)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve wordt ingezet voor het dekken van de volgende zaken:

- Proces-, advies- en inhuurkosten bij de uitwerking van vraagstukken rondom maatschappelijke voorzieningen. Kosten welke niet direct zijn toe te rekenen aan de bouw van een voorziening.
- Niet planmatige uitgaven aan accommodaties om aanpassingen te kunnen doen, welke niet worden gedekt vanuit onderhoudsbudget.
- Het oplossen van incidentele knelpunten.
- Het uitvoeren en versnellen van een aantal majeure projecten.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 136.000.

In de onderstaande tabel is de bijdrage aan inrichtingskosten van € 250.000 van het nieuwe wijkcentrum Ussen niet meegenomen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	2.557	0	177	-2.007	728
2025	728	0	12	-240	500
2026	500	0	12	-130	382
2027	382	0	12	-10	384
2028	384	0	12	-10	386

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Bijdrage vanuit dorps huis Haren: € 12.000
- Bijdrage instandhoudingsonderhoud en herstel lood in leidingen IKC de Regenboog: € 165.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Uitvoering quickscans gebouwen: € 145.000
- Cultuureducatie Muziek in de klas: € 27.000
- Aandachtsexploitatie wijk- en dorps huizen: € 125.000
- Voorbereidingskosten en sloop mbt Scouting Oss Zuid: € 45.000
- Voorbereidingsbudget De Lievekamp: € 367.761
- Voorbereidingsbudget scholen Oss Noordwest en Ussenstelt: € 350.000
- Voorbereidingsbudget scholen Schadewijk: € 75.000
- Voorbereidingskosten scholen, gym, ontmoeten Amsteleind: € 75.000
- Voorbereidingskosten De Nolder € 30.000
- Interne verbouwing HUB € 35.000
- Aanpassen lokalen Maasland College tijdelijk gebruik Hertogin Johanna (Vianenstraat) € 18.000
- Locatieonderzoek sportpark Vesta '19 € 25.000
- Locatieonderzoek sportpark VITA: € 12.000
- Tijdelijke huisvesting ontmoeten Overlangel: € 18.000
- Herstel lood in leidingen IKC De Regenboog: € 15.000

- Instandhoudingsonderhoud IKC De Regenboog: € 90.000
- Monumentale tuinhuisen Ravenstein: 14.000
- Voorbereidingskosten Ontmoeten Oss-Zuid: € 22.000
- Burgerinitiatief van voetbalvereniging Herpinia en tennisvereniging VIP (Herpen): € 34.000
- Voorbereidingskosten herijken voorzieningen Geffen: € 65.000
- Voorbereidingskosten nieuwbouw Vidi Reo: € 199.000
- Vangnet De Nolder: € 20.000
- Voorbereidingskosten MFA Macharen: € 50.000
- Programma en inrichting Warenhuis: € 68.000
- Projectleider voor projecten investeringsplan: € 82.000

2025

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Bijdrage vanuit dorps huis Haren: € 12.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Uitvoering quickscans gebouwen: € 30.000
- Voorbereidingsbudget scholen Schadewijk: € 75.000
- Voorbereidingskosten scholen, gym, ontmoeten Amsteleind: € 75.000
- Voorbereidingskosten De Nolder € 20.000
- Inrichtingskosten nieuwe wijkcentrum Ussen: € 250.000
- Vangnet De Nolder: € 20.000
- Instandhoudingsonderhoud IKC De Regenboog: € 20.000

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Bijdrage vanuit dorps huis Haren: € 12.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Voorbereidingsbudget scholen Schadewijk: € 50.000
- Voorbereidingskosten scholen, gym, ontmoeten Amsteleind: € 50.000
- Vangnet De Nolder: € 20.000
- Instandhoudingsonderhoud IKC De Regenboog: € 10.000

2027

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Bijdrage vanuit dorps huis Haren: € 12.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Instandhoudingsonderhoud IKC De Regenboog: € 10.000

2028

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Bijdrage vanuit dorps huis Haren: € 12.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Instandhoudingsonderhoud IKC De Regenboog: € 10.000

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed (742056)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We staan voor een ambitieuze opgave om ons vastgoed te verduurzamen. Met vrijgevallen middelen vanuit de onderhoudsvoorzieningen is deze reserve Verduurzaming maatschappelijk vastgoed gevormd. De reserve heeft als doel het verduurzamen van onze gebouwen die niet op korte termijn vanuit het meerjaren investeringsplan (MIP) voor verbouw of vervangende nieuwbouw staan ingepland. Hiermee houden de vrijgevallen middelen vanuit de onderhoudsvoorzieningen hun bestemming maatschappelijk vastgoed.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Met de bestemmingsreserve worden specifieke kosten gefinancierd. Namelijk het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Enkele verduurzamingsprojecten zijn al gestart. Voordat tot uitvoering van verdere verduurzamingsprojecten en het mogelijk aanvragen van subsidie kan worden gekomen dient onderzoek plaats te vinden naar oa technische mogelijkheden, rendement en technische kwaliteit (isolatie van-) bestaand vastgoed. Na uitvoering van de onderzoeken kunnen concrete plannen voor uitvoering in 2025 worden opgesteld. Vooralsnog is de stand van de reserve eind 2028 € 2.117.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	3.477	0	0	-1.360	2.117
2025	2.117	0	0	0	2.117
2026	2.117	0	0	0	2.117
2027	2.117	0	0	0	2.117
2028	2.117	0	0	0	2.117

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Onderzoekskosten verduurzamingsplan: € 91.000
- Aanpakken klimaatklachten MFA Lith: € 122.000
- Energiecompensatie MFA Lith: € 14.000
- Aanpakken klimaatklachten De Meteor: € 81.000
- Avanti verduurzaming: € 316.000
- Jan Cunen voorzetbeglazing: € 110.000
- Oude klooster voorzetbeglazing: € 53.000
- Volksuniversiteit verduurzaming: € 573.000

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Lievekamp (742050)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We reserveren geld voor ontwikkeling van theater De Lievekamp. Momenteel werken we aan de voorbereidingen voor ingrijpende (ver)nieuwbouw van het theater, de muziekschool en het omliggende gebied. Dit zal forse financiële consequenties hebben. We willen hiervoor vast gaan sparen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 1,5 miljoen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	1.200	0	300	0	1.500
2025	1.500	0	0	0	1.500
2026	1.500	0	0	0	1.500
2027	1.500	0	0	0	1.500
2028	1.500	0	0	0	1.500

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We storten in 2024 € 300.000 voor toekomstige ontwikkelingen van De Lievekamp.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Carnavalsloodsen (742006)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Het budget in deze reserve is nodig om de uitgaven voor carnavalsloodsen te kunnen dekken.

We keren pas geld uit als er een concrete oplossing is voor een specifiek huisvestingsprobleem en als daar ook daadwerkelijk kosten voor gemaakt zijn of op korte termijn gemaakt worden. Op dit moment loopt een initiatief voor een carnavalsloods in Haren, waarvoor we de reserve willen inzetten.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

We ramen in 2024 de onttrekking uit de reserve van € 57.000 voor het initiatief van een carnavalsloods in Haren op de voormalige voetbalvelden. Hiervoor loopt momenteel een onderzoek. Na de onttrekking uit deze reserve is deze leeg en wordt deze afgesloten.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	57	0	0	-57	0
2025	0	0	0	0	0
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We onttrekken in 2024 € 57.000 voor het initiatief voor de carnavalsloods Haren.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Rust Roest (742060)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

In 2024 kochten wij rijhal/manage Rust Roest in maren-Kessel vanuit een contractuele verplichting. Er is geen koper gevonden voor het gebouw en in de akte van het recht van opstal (voormalige gemeente Lith) is vastgelegd dat bij beëindiging stichting het bouwwerk (tegen een door partijen vast te stellen prijs) door de gemeente wordt overgenomen. Van de aankoopsom hebben wij een gedeelte in depot gehouden, waar we de komende perioden de exploitatiekosten uit betalen. Dit hebben we gestort in een bestemmingsreserve. De komende tijd onderzoeken we of de hal voor een ander, dan wel maatschappelijk doel - passend binnen Maren-Kessel - kan worden ingezet. Hiervoor gaan we diverse scenario's uitwerken.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Op basis van de hoogte van de reserve en de geschatte exploitatiekosten verwachten wij deze te kunnen dekken tot medio 2028.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	0	0	138	-12	126
2025	126	0	0	-35	91
2026	91	0	0	-35	56
2027	56	0	0	-35	21
2028	21	0	0	-21	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Bedrag in depot gehouden van de aankoop: € 138.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Onderhoud en overige exploitatiekosten: € 12.000
- Kapitaallasten Rust Roest: € -

2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Onderhoud en overige exploitatiekosten: € 24.000
- Kapitaallasten Rust Roest: € 11.000

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Onderhoud en overige exploitatiekosten: € 24.000
- Kapitaallasten Rust Roest: € 11.000

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Onderhoud en overige exploitatiekosten: € 24.000
- Kapitaallasten Rust Roest: € 11.000

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Onderhoud en overige exploitatiekosten: € 10.000
- Kapitaallasten Rust Roest: € 11.000

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Integraal uitvoeringsprogramma (IUP) (742011)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve heeft een driedelig doel, te weten:

1. Verzorgen voor jaarovergang van onderhanden werken;
2. Sparen voor groot onderhoudsprojecten in de openbare ruimte;
3. Opvangen projectresultaten en het afdekken van kleine functionele verbeteringen.

Op deze drie niveaus wordt de reserve gespecificeerd.

1. Verzorgen voor jaarovergang van onderhanden werken

1.1 Definitie

De projecten uit het Integraal UitvoeringsPlan (IUP) worden uit de beschikbare vervangingsgelden en groot onderhoudsgelden betaald. Hierbij wordt o.a. de vervanging met het groot onderhoud afgestemd.

Deze projecten hebben vaak een meerjarig karakter. Dit betekent dat de beschikbare middelen voor de projecten over het jaar heen gaan. Tevens kunnen projecten o.a. door het bestuurlijke- en inspraakproces soms later in uitvoering worden genomen en worden dan ook aan het eind van het jaar overgeheveld. Het aandeel van deze nog niet uitgevoerde werkzaamheden aan het eind van het jaar benoemen wij als "onderhanden werken".

Op basis van de voorschriften BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) worden deze restant groot onderhoudsgelden aan het eind van het jaar tijdelijk in deze reserve gestort en in het begin van het jaar uit deze reserve gehaald om de projecten te betalen.

Deze storting in de reserve wordt onder de rubriek "onderhanden werken" opgenomen.

1.2 Maximale omvang

In het integrale beheerplan openbare ruimte wordt om de vier jaar de vervangingsopgave voor de openbare ruimte berekend en aan het bestuur voorgelegd. Onder deze vervangingsopgave wordt de verdere stijging van de vervangingsinvesteringen bedoeld. Deze stijgen omdat delen/objecten van de openbare ruimte aan het eind van de levensduur komen en vervangen behoren te worden. Deze vervangingsopgave wordt in de Programmabegroting (offertes – nieuw beleid) voorgelegd.

Deze vervangingsopgave kan aan het bestuur worden voorgelegd mits de werkvoorraad van de IUP projecten niet boven een bedrag van € 6,5 miljoen uit komt. Deze norm is gebaseerd op een bedrag van € 3,5 miljoen voor "onderhanden werken" (groot onderhoudsgelden) en een bedrag van € 3 miljoen restant investeringsgelden (vervangingsgelden). Deze norm is op basis van ervaringsgegevens tot stand gekomen en worden als communicerende vaten beschouwd. Het totaal mag niet boven deze maximale norm uitkomen.

Als aan het eind van het jaar een overschrijding heeft plaatsgevonden kan het komende jaar geen vervangingsopgave aan het bestuur worden voorgelegd. Dit om te voorkomen dat de werkvoorraad te hoog oploopt.

2. Sparen voor groot onderhoudsprojecten in de openbare ruimte

2.1 Definitie

In de begroting is voor elk discipline (wegen, groen, VRI, OV, riolering, parkeren, haven) groot onderhoudsgeld aanwezig. Deze groot onderhoudsgelden worden ingezet voor:

- a. Regulier groot onderhoud;
- b. Groot onderhoud samen met vervangingsinvesteringen uitvoeren (IUP-projecten);
- c. Meerjarig sparen voor groot onderhoudsprojecten.

Het regulier groot onderhoudsbudget is een zeer beperkt budget (circa 1 %). De groot onderhoudsgelden worden nagenoeg geheel ingezet voor de onderdelen b en c. Het groot onderhoud wordt gebaseerd op de beheerplannen Wegen, Groen, VRI (VerkeersRegelInstallatie), OV (Openbare Verlichting), riolering, parkeren en haven.

De beheerplannen Wegen, Groen, VRI en OV zijn met ingang van het jaar 2021 samengevoegd tot 1 integraal beheerplan openbare ruimte. Het meerjarig sparen voor deze groot onderhoudsprojecten in de openbare ruimte worden onder deze noemer in deze reserve gestort. Deze projecten worden in het IUP expliciet met het spaarbedrag benoemd. Op het moment dat het project wordt uitgevoerd worden deze gelden uit deze reserve gehaald. Bijvoorbeeld: het groot onderhoud aan de N329. Deze kunnen zo'n grote omvang hebben dat er eerst hiervoor jaren gespaard behoort te worden.

2.2 Maximale omvang

Dit deel van de reserve IUP kent geen maximale omvang. Op basis van het vastgestelde IUP kan dit bedrag voor het benoemde groot onderhoudsproject in deze reserve worden opgenomen.

3. Opvangen projectresultaten

3.1 Definitie

Uitgangspunt is om de tegenvallers van de IUP projecten af te dekken uit de meevallers van de IUP projecten, we hebben dit nog niet begroot. We doen dit op basis van de werkelijke resultaten bij de jaarrekening. We stellen twee keer per jaar een voortgangsrapportage op omtrent de IUP projecten. (programmabegroting en jaarrekening). Hierbij wordt ingegaan op de voortgang van de projecten en de (voorlopige) projectresultaten. De projecten worden binnen deze kaders financieel bijgesteld zodat de projectleiders over het juiste budget kunnen beschikken. Een tekort of overschot op totaalniveau van alle projecten wordt met de reserve IUP verrekend.

3.2 Maximale omvang

De omvang van het opvangen van projectresultaten en het afdekken van kleine functionele verbeteringen mag in deze reserve maximaal € 750.000 bedragen. De tegenvallers bij de IUP projecten worden uit dit deel van de reserve opgevangen. Tevens mogen de kleine functionele verbeteringen in het bestek van het IUP projecten – mits deze financiële middelen aanwezig zijn- uit deze reserve worden betaald.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Saldo reserve

Het saldo reserve IUP bedraagt € 8.443.502 en is als volgt opgebouwd:

1. Jaarovergang onderhanden werken: € 6.821.372
2. Sparen groot onderhoudsprojecten in de openbare ruimte: € 872.130
3. Opvangen projectresultaten: € 750.000

Het onderdeel hiervan "saldo jaarovergang onderhanden projecten" is € 6.821.372. Dit bedrag ligt hoger dan de norm van € 6.500.000. Nieuwe vervangingsopgaven zullen worden voorgelegd nadat het saldo weer onder de norm van € 6.500.000 uitkomt.

Specificatie Reserve IUP	
1. Jaarovergang / onderhanden werk projecten	6.821.372
2. Sparen voor groot onderhoudsprojecten in de openbare ruimte	872.130
3. Opvang projectresultaten en afdekken functionele verbeteringen	750.000
Nieuwe projecten	0
Totaal	8.443.502
Specificatie spaardeel Groot onderhoud projecten	
Aanpassingen aansluitende Infra van de Noordelijke Randweg	432.130
Prijsstijgingen wereldwijde marktsituatie	440.000
Totaal	872.130
Specificatie functionele zaken	
beginstand functionele zaken	250.000
Toevoeging / onttrekking projectresultaten	0
Totaal	250.000
Specificatie opvang projectresultaten	
Beginstand projectresultaten	500.000
Toevoeging / onttrekking projectresultaten	0
Totaal	500.000
Specificatie nieuwe projecten	
Totaal	0

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	8.444	0	53	-276	8.220
2025	8.220	0	23	0	8.242
2026	8.242	0	23	0	8.265
2027	8.265	0	23	0	8.287
2028	8.287	0	23	0	8.310

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 53.000 voor herstel van straatwerk na aanleg van glasvezel.

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 185.000 afkoopsom Graafsebaan beheer - en onderhoud Bernheze (traject tussen bebouwde kom Heesch - knooppunt Paalgraven)
- € 80.000 vrijval resultaat eerste voortgangsrapportage IUP
- € 11.000 aanplant Vossehol Berghem

2025 en verder

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 23.000 voor herstel van straatwerk na aanleg van glasvezel.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Baggeren Haven (742049)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

In 2020 zijn er onverwachte ondieptes in de haven van Oss, het Burgemeester Delenkanaal, de Oude Maasarm en de Lithse Ham geconstateerd. Daarnaast blijkt de kleilaag op plaatsen geërodeerd en heeft deze nadere inspectie en reparatie nodig. We willen de haven en het kanaal in een staat van onderhoud brengen zodat de havenbedrijven en de beroepsvaart op een economische, ecologische en veilige manier in de haven en het kanaal kan werken. Dit geldt ook voor de watergebieden waarbij het hier niet alleen om werken maar aanvullend ook om recreëren gaat.

We gaan aanvullende metingen verrichten om de werkzaamheden en hoeveelheden goed in een bestek/opdracht op te nemen. Op basis hiervan krijgen we inzicht in de kosten. De kosten van deze baggeroperatie zullen we meenemen in de Eerste financiële tussenrapportage van 2022. Op basis van het eerste onderzoek zijn de kosten geraamd tussen € 1,7 en € 3,6 miljoen. In de voorziening van de haven is een bedrag van € 0,75 miljoen aanwezig voor het baggeren waardoor het tekort uit zal komen tussen € 0,95 en € 2,85 miljoen. We vormen hier een reserve voor.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimale omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	1.516	0	0	-1.500	16
2025	16	0	0	0	16
2026	16	0	0	0	16
2027	16	0	0	0	16
2028	16	0	0	0	16

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 1.500.000 voor baggerwerkzaamheden

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Egalisatie rioolbeheer (742008)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Vanuit de boekhoudvoorschriften (BBV) maken we onderscheid in een voorziening en een reserve rioolbeheer. In het tarief mogen spaarbedragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen worden meegenomen. Deze worden in de exploitatie als last aan de voorziening rioolbeheer toegevoegd.

Daarnaast hebben we een bestemmingsreserve egalisatie rioolbeheer. Afwijkingen ten opzichte van de begroting, zoals efficiency- en aanbestedingsverschillen, kunnen we aan de bestemmingsreserve riolering toevoegen of onttrekken.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

We hebben afgesproken dat er maximaal € 250.000 in de reserve mag zitten. Als er meer geld in de reserve zit kijken we of de tarieven voor de rioolheffing verlaagd kunnen worden. In de komende jaren worden structureel bedragen onttrokken tot het niveau van € 250.000 behaald is. Met deze reserve kunnen we nog een aantal jaar het tarief gelijk houden. Op termijn is dit echter niet meer mogelijk en moeten we rekening houden met een jaarlijkse stijging van het tarief met minimaal de inflatiecorrectie.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	1.015	0	38	0	1.052
2025	1.052	0	0	-138	914
2026	914	0	0	-138	777
2027	777	0	0	-138	639
2028	639	0	0	-138	501

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Overschot op basis van de bijgestelde begroting 2024 van € 38.000.

2025-2028

We houden rekening met een onttrekking van € 138.000 om kosten te kunnen betalen. Hierdoor kunnen we de tarieven voor rioolheffing gelijk houden. De reserve is hiervoor toereikend.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Afvalstoffenheffing (742015)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve afvalstoffenheffing is bedoeld om schommelingen in de kosten van afvalinzameling en verwerking op te vangen. Door de reserve daarvoor in te zetten voorkomen we grote schommelingen in de tarieven voor de afvalstoffenheffing.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Bij het vormen van de reserve is besloten dat het plafond van de reserve € 750.000 is. Daarmee kunnen we prijsschommelingen tot 5% opvangen. Als er meer geld in de reserve zit kijken we of de tarieven voor de afvalstoffenheffing verlaagd kunnen worden. Ook kan diftar ertoe leiden dat burgers beloond worden voor hun goede gedrag bij het aanbieden van restafval.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000					
Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	2.065	0	0	-837	1.228
2025	1.228	0	0	-400	828
2026	828	0	0	-200	628
2027	628	0	0	0	628
2028	628	0	0	0	628

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 837.000 op basis van de bijgestelde begroting voor 2024.

2025-2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- De reserve zal de komende jaren gefaseerd worden ingezet om het tarief gelijkmatig te laten stijgen.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Groenfonds landelijk gebied (742017)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve zetten we in om onze ambities op het gebied Groen, Blauw en Natuur in brede zin te kunnen uitvoeren en opvolgende periodieke (door het bevoegd bestuursorgaan) vastgestelde uitvoeringsprogramma's. Daarnaast wordt de reserve ingezet om aan verplichtingen te voldoen welke direct voortvloeien aan gerichte bijdragen vanuit derden. De reserve wordt gevoed vanuit meerdere bronnen:

1. Grondbedrijf. Met ingang van het jaar 2022 verandert de structuur van stortingen via het grondbedrijf. De storting bestond uit (tussentijdse) winstneming van het grondbedrijf voor een bedrag van € 5 per verkochte m2 grond. Deze bijdrage is vervallen.
2. Hiervoor in de plaats komt de bijdrage verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving. Voor de periode 2022 tot en met 2031 is een aanvulling nodig van € 1,3 miljoen. Deze stortingen komen vanuit de reserve verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving. De gemeente kan deze middelen inzetten voor natuurontwikkeling, landschapsverbetering, toeristisch-recreatieve ontwikkelingen, sloop en sanering van ongewenste bebouwing en bedrijvigheid, aanleg van ontsluitingen en (toegangs-)wegen in het landelijk gebied en cultuurhistorische ontwikkelingen.
3. Ruimtelijke kwaliteitsregelingen. We storten bedragen die we van particulieren ontvangen voor ruimtelijke kwaliteitsverbetering. Deze stortingen kennen in hoofdzaak een drietal viertal grondslagen:
 - a. De regeling kwaliteitsverbetering landschap. Het betreft niet planmatige ontwikkelingen in het landelijk gebied met een grote impact op de omgeving en het landschap (de zgn "categorie 3 ontwikkelingen"). Hiervoor geldt een bijdrage van minimaal 20% van de bestemmingswinst. Dit kan "in natura" of middels een storting in deze reserve. De stortingen moeten worden ingezet in landschapsprojecten in het landelijk gebied.
 - b. De 1% bijdrage bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Bij stedelijke ontwikkelingen is de basisinspanning voor de landschappelijke tegenprestatie bepaald per m2 op 1% van de uitgifteprijs van de gronden. Dit kan worden gestort in een landschapsfonds, of worden geïnvesteerd in een landschapsplan. Die investering moet buiten het (toekomstig) stedelijk gebied landen. Het groen in de wijk maakt intrinsiek onderdeel van uit van een stedenbouwkundige ontwikkeling, en kan niet worden ingezet voor kwaliteitsverbetering landschap.
 - c. Stimuleringsbijdrage vanuit de Ruimte voor Ruimte regeling. Per ontwikkelde Ruimte voor Ruimte woning ontvangen we een stimuleringsbijdrage van de provincie (m.u.v. het grondgebied van de voormalige gemeente Maasdonk). Deze bijdrage moet worden ingezet voor een kwaliteitsimpuls voor het landelijk gebied.
 - d. Bijdrage vanuit de regeling Maatwerk Omgevingskwaliteit, anders dan de stimuleringsbijdrage voor RvR. Voor de ontwikkeling van een nieuwe woning op een ruimtelijk aanvaardbare locatie in het landelijk gebied kan in plaats van de aanschaf van een RvR titel gekozen worden voor het leveren van een tegenprestatie in omgevingskwaliteit. Deze zal in de meeste gevallen bestaan uit een fysieke tegenprestatie zoals de sanering van een VAB locatie, maar kan ook bestaan uit een (aanvullende) storting in deze reserve ten behoeve van de realisatie van omgevingskwaliteit zoals de sloop van opstallen, afwaardering van gronden ten behoeve van natuur, ontwikkeling van natuur, behoud van cultuurhistorische waarden. Voor de realisatie van de deze maatregelen geldt een termijn van 5 jaar.
4. Incidentele stortingen. Deze lichten we ieder jaar toe onder de rubriek stortingen. Incidentele stortingen worden niet geraamd, de werkelijke ontvangsten worden gestort.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang van de reserve aan het einde van de meerjarenraming bedraagt € 1,2 mln.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	1.800	0	0	-130	1.670
2025	1.670	0	0	-170	1.500
2026	1.500	0	0	-140	1.360
2027	1.360	0	0	-70	1.290
2028	1.290	0	0	-55	1.235

Toelichting op het meerjarenbeeld

We hebben geen storting begroot.

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 80.000
- Stilaregeling € 50.000

2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 170.000

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 140.000

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 70.000

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 55.000

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Klimaatadaptatie (742054)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is nodig om te kunnen anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering. Hoe groot de gevolgen precies zijn, is niet met zekerheid te zeggen. We ondervinden al langere hete periodes en periodes met extreme neerslag en verhoogde afvoeren via de Maas. De gevolgen zijn divers: van schade aan ecosystemen en gezondheidsschade tot directe economische schade. De opgave is om de kwetsbaarheid van onze stad en het buitengebied met de kernen te verminderen. Zowel voor onze inwoners en ondernemers, als voor onze flora en fauna.

Deze reserve willen we inzetten om robuuste ecosystemen te bouwen die beter bestand zijn tegen de klimaatverandering. Ook zijn de middelen nodig om directe verlichting te creëren op hittegevoelige plaatsen en plaatsen met veel wateroverlast. We kiezen hierbij voor een werkwijze die het water- en bodemsysteem als leidend principe neemt. Dit betekent in de praktijk dat we kiezen voor het vergroenen van bebouwde gebieden, voor natuurlijke waterbuffers en voor minder verharding. We vullen deze maatregelen aan met technologische oplossingen waar dat nodig is.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang is € 225.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000					
Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	500	0	500	-250	750
2025	750	0	500	-330	920
2026	920	0	0	-350	570
2027	570	0	0	-290	280
2028	280	0	0	-55	225

Toelichting op het meerjarenbeeld

We storten in de jaren 2024 en 2025 een bedrag van € 500.000.

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Inhuur expertise voor het vertalen van de landelijke maatlat € 160.000
- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 90.000

2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 330.000

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 350.000

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 290.000

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie € 55.000

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Bodemsanering (742018)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We gebruiken deze reserve om noodzakelijke en/of wenselijke bodemonderzoeken en saneringen te betalen waar op een andere manier geen geld voor beschikbaar is. Dat doen we op basis van het beheerplan bodemsanering.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	413	0	0	-80	333
2025	333	0	0	-25	308
2026	308	0	0	-15	293
2027	293	0	0	-255	38
2028	38	0	0	-38	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024-2028

In de periode 2024-2028 halen we jaarlijks geld uit de reserve voor bodemsaneringsprojecten.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Ontwikkeling windpark (742026)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We gebruiken deze reserve om de voorbereidingskosten voor de ontwikkeling van een windmolenpark bij bedrijventerrein Elzenburg-De Geer te betalen. Als het windpark er inderdaad komt worden de inkomsten uit het park in deze reserve gestort.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 225.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	225	0	0	0	225
2025	225	0	0	0	225
2026	225	0	0	0	225
2027	225	0	0	0	225
2028	225	0	0	0	225

Toelichting op het meerjarenbeeld

We hebben geen stortingen of onttrekkingen geraamd.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Risicoreserve waardering lening Wachtmeesters (742059)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We hebben een lening van in totaal € 2,1 miljoen aan de Wachtmeesters BV verstrekt. Daarvan is € 1,4 miljoen een achtergestelde lening. Het terugbetalen van de lening is afhankelijk van een te verwachten uitspraak van de Raad van State en van het realiseren van de toekomstige businesscase in de exploitatie van windmolens. Voor deze onzekerheden hebben we een voorziening en een reserve gevormd.

Deze risicoreserve betreft het deel van de lening wat niet besteed is en/of geen verplichtingen voor zijn aangegaan op 31 december 2022.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de planperiode is € 800.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	800	0	0	0	800
2025	800	0	0	0	800
2026	800	0	0	0	800
2027	800	0	0	0	800
2028	800	0	0	0	800

Toelichting op het meerjarenbeeld

We hebben geen stortingen of onttrekkingen geraamd.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Investeringsfonds Duurzaamheid (742020)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doel van het investeringsfonds is het in brede zin doen van investeringen in- en het financieren van kosten voor de warmte- en energietransitie, en het bevorderen van circulaire economie (grondstoffen). We financieren kosten voor de opgaven die we als gemeente moeten uitvoeren als uitvloeisel van het klimaatakkoord. Het fonds is ook opgericht voor de (nog te starten) financiële businesscases van de windmolens op industrieterrein Elzenburg-de Geer en duurzame polder, en eventuele grootschalige zonnevelden. Vanuit de opbrengsten van die businesscases kunnen nieuwe initiatieven en investeringen in duurzaamheid worden gefinancierd.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is nihil.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	1.286	0	0	-408	878
2025	878	0	0	-850	28
2026	28	0	0	0	28
2027	28	0	0	0	28
2028	28	0	0	0	28

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- uitvoeringskosten energie- en warmtetransitie € 250.000
- personele inzet programmacapaciteit en -management € 108.000
- soortenmanagementplan € 50.000

Uit deze reserve betalen we ook de kosten voor het Osse deel voor het Windmolenpark, bijvoorbeeld de projectleider.

We hebben geen stortingen begroot.

2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- soortenmanagementplan € 850.000.

Een eventuele bijdrage die we ontvangen vanuit de provincie voor het soortenmanagementplan storten we terug in de reserve investeringsfonds duurzaamheid.

We hebben geen stortingen begroot.

Zit er voldoende geld in de reserve?	ja
Moet de reserve aangevuld worden?	nee
Kan de reserve verlaagd worden?	nee

Quick wins binnenhavens (742029)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld voor het ontwikkelen van de Osse binnenhaven tot hét multimodale goederenknooppunt van de regio Noordost-Brabant.

In 2012 hebben we van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu een bijdrage van € 3,8 miljoen gekregen voor de verdere ontwikkeling van de containeroverslag in onze binnenhaven. Deze bijdrage komt overeen met 50% van de investeringskosten van het plan dat we gemaakt hebben. De andere 50% moet door andere publieke en/of private partijen gefinancierd worden.

De containerterminal wil uitbreiden. Dit willen we mogelijk maken door gronden aan te kopen en vervolgens in erfpacht uit te geven aan de containerterminal.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	7.556	0	0	-7.556	0
2025	0	0	0	0	0
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- We stellen het volledige saldo van de reserve beschikbaar voor het krediet haven Elzenburg. De bijbehorende afschrijvingslasten voor de komende jaren zijn begroot in de reserve afschrijvingslasten.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Economie (742028)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve economie is bedoeld om projecten en activiteiten te versnellen die bijdragen aan het realiseren van onze economische ambities. Het gaat om projecten die een stimulans zijn voor economische innovatie, kennisontwikkeling, ondernemerschap en nieuwe business initiatieven binnen de gemeente. In de afgelopen jaren hebben we bijvoorbeeld bijdragen verstrekt aan de Kracht van Oss, Pivot Park, BioConnection en Agrifood Capital.

We gebruiken de volgende criteria om af te wegen of we geld uit de reserve halen:

- Het moet gaan om het ondersteunen van projecten of activiteiten die een directe relatie hebben met ondernemers/bedrijven. Zij doen bij voorkeur ook mee aan de projecten.
- De projecten of activiteiten zijn bedoeld om de samenwerking tussen het bedrijfsleven onderling en/of met het onderwijs en overige maatschappelijke instellingen te bevorderen.
- Er is bij voorkeur sprake van een multiplier-effect: het project vormt een vliegwiel voor andere projecten of activiteiten.
- We ondersteunen geen projecten of activiteiten die vooral gericht zijn op infrastructuur, locatieontwikkeling, gebiedsontwikkeling of vastgoedontwikkeling. Daarvoor hebben we andere middelen (bijvoorbeeld de reserve mobiliteit en het grondbedrijf).

De reserve kan ook gebruikt worden om economische haalbaarheid- en/of beleidsonderzoeken te betalen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang bij deze reserve aan het einde van de meerjarenraming is nihil.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	852	0	0	-631	221
2025	221	0	300	-205	316
2026	316	0	0	-15	301
2027	301	0	0	0	301
2028	301	0	0	0	301

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Verduurzaming Moleneind € 250.000
- Ruimte voor bedrijven € 100.000
- Circulaire bouw en verduurzaming van bedrijventerreinen € 80.000
- Parkmanagement € 50.000
- Ontwikkelen Brabant Ports € 45.000
- Starters Succes Oss € 40.000
- Promotie en branding Pivot Park € 25.000
- Aantrekken en behouden van talent € 25.000
- Doorontwikkeling Pivot Park 2.0 € 15.500

We hebben geen stortingen begroot.

2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Onderzoek Moleneind € 100.000
- Kracht van Oss € 60.000
- Visie haven € 30.000
- Aantrekken van talent € 15.000

We hebben een storting begroot van € 300.000 begroot om de reserve weer aan te vullen.

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Aantrekken van talent € 15.000

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Walkwartier en omgeving (742024)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De financiële middelen in de reserve Walkwartier zijn gereserveerd voor:

- investeringsbijdrage voor initiatieven in het centrum
- centrumontsluiting
- de revitalisering van De Wal en omgeving
- Warenhuis en fietsenstalling

Investeringsbijdrage voor initiatieven in het centrum

Voor initiatieven in het centrum resteert een eenmalig bedrag van € 87.664. Deze is door COVID 19 niet aangewend. Het gaat hierbij om gelden die kunnen worden ingezet om een bijdrage te verrichten voor fysieke aanpassingen in de stad (bijvoorbeeld de bijdrage voor de inrichting van de Peperstraat).

Centrumontsluiting

Visie

De visie centrumring geeft de gewenste kwaliteitsverbetering voor dit gebied weer. De visie geeft op hoofdlijnen aan waar de openbare ruimte aan moet voldoen. Het schetst een totaalbeeld van hoe de gebieden binnen het plangebied zich tot elkaar verhouden, welke sfeer deze gebieden zouden moeten uitstralen en op welke manier dat ruimtelijk zou kunnen.

Uitgevoerde werkzaamheden

In het voorjaar 2019 is de eerste fase opgeleverd. Dit betreft delen van de Raadhuisklaan, Molenstraat en Oostwal. In deze fase is ook de rotonde met het kunstwaard aangelegd.

Voor deze fase is een subsidie van de provincie Noord-Brabant ontvangen. Deze inkomstenpost is op de uitgaven in mindering gebracht.

In 2020 is de Bram van den Berghstraat opgeleverd en is de dynamische afsluiting (paaltjes uit de grond) in het centrum vernieuwd.

Nog uit voeren werkzaamheden 2025-2026

De verwachting is dat de overige deelgebieden van de centrumontsluiting in 2025-2026 aan de beurt komen. Na volledige realisering van de bouw van het Walkwartier.

Het gaat hierbij om de gebieden van:

- Deel Oostwal vanaf kruising Bram van Den Berghstraat tot Hooghuisstraat (inclusief kruising)
- Deel Molenstraat vanaf rotonde tot Carmelietenstraat
- Haaviltstraat

Revitalisering De Wal en omgeving

De kernopgave binnen dit onderdeel is de herontwikkeling van het gebied V&D-De Wal. Deze herontwikkeling draagt bij aan het streven naar een compact stadscentrum en voegt nieuwe functies toe op deze plek.

De revitalisering betreft de Molenstraat tot TBL, Walplein, Walstraat, Wal, Carmelietenstraat en het opheffen en omvormen van de parkeerplaats De Wal. Tevens worden de straten Hooghuisstraat en Burgwal hierbij betrokken.

Voor deze investeringen is een bedrag geraamd op basis van kengetallen en hergebruik van bestaand materiaal. Naast deze investeringen behoort de boekwaarde van de parkeerplaats de Wal te worden afgeboekt. Ons aandeel voor de kosten waterberging bij het Walkwartier is bij deze post geraamd.

De parkeerplaats van de Wal is inmiddels opgeheven. De boekwaarde van deze parkeerplaats is per 31-12-2020 uit deze reserve afgeboekt.

De werkzaamheden worden voorzien in het jaar 2025 en 2026. Na de realisatie van het Walkwartier.

Warenhuis en fietsenstalling TBL

Uit deze reserve wordt een deel van de afbouw van Warenhuis, externe adviseurs, verhuisbijdrage en de verplaatsing van de fietsenstalling naar de omgeving van het Walkwartier betaald. De

projectleider/adviseurskosten voor de TBL ontwikkelingen (verplaatsen fietsstalling) is onderdeel van deze reserve.

Tevens is in deze reserve een post onvoorzien van € 500.000 voor de bouw/inrichting van het Warenhuis opgenomen (raadsbesluit 30 januari 2020).

Egalisatiereserve

De reserve wordt gevoed vanuit de Programmabegroting 2018-2021 en de incidentele vrijval impuls gelden stadscentrum 2019 tot en met 2023. De impuls gelden dekkende exploitatie Warenhuis vanaf 2024 af.

Deze middelen zijn nodig om de investeringen in het openbaar gebied te kunnen uitvoeren.

Op het moment dat de projecten/investeringen worden uitgevoerd gaan we geld aan de reserve onttrekken.

Middelen die we in een bepaald jaar niet uitgeven storten we terug in de reserve, zodat ze beschikbaar blijven voor de beschreven investeringen. Eventuele aanbestedingsvoordelen van de afzonderlijke projecten blijven in deze reserve aanwezig om tegenvallers van toekomstige aanbestedingen te kunnen afdekken.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Alle beschikbare middelen in deze reserve zijn de komende jaren nodig voor de investeringen die we hiervoor beschreven hebben.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	7.005	0	0	-4.448	2.557
2025	2.557	0	0	0	2.557
2026	2.557	0	0	0	2.557
2027	2.557	0	0	0	2.557
2028	2.557	0	0	0	2.557

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 21.750 bestemd voor afdekking huurkosten Toeristisch Informatiepunt
 - € 150.000 naar reserve stadssportpark gebracht. Dit bedrag is bestemd voor de aanleg fietsenstalling
 - € 125.000 bijdrage in blindengeleide route voor het centrum
 - € 100.000 voorbereidingskosten openbare ruimte Wal Kwartier
 - € 95.000 begeleidingskosten bouw Warenhuis
 - € 3.118.000 investeringen in de openbare ruimte Walkwartier. Dit bedrag wordt gestort in een afzonderlijke bestemmingsreserve om de kapitaallasten van deze investeringen die vooral in 2025 gaan plaatsvinden te betalen. Het gaat hierbij om de straten Molenstraat tot TBL, Walplein, Winkelstraat, Carmelietenstraat, Burgwal, Haarviltstraat en deel Molenstraat vanaf rotonde tot Carmelietenstraat
- Tevens wordt het "hofje" (locatie van oude parkeerplaats De Wal) en de SpeelOss aangelegd.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
 Moet de reserve aangevuld worden? nee
 Kan de reserve verlaagd worden? nee

Investeringsfonds Stadshart Oss (742025)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doel investeringsfonds

Het investeringsfonds draagt bij aan de realisatie van de koers Stadshart Oss. Het investeringsfonds is hierbij gericht op majeure investeringen in stedelijke (vastgoed) ontwikkeling waarvan parkeren en openbare ruimte & groen onderdeel kunnen zijn. Het betreft investeringen op fysieke plekken die een belangrijke bijdrage leveren aan een toekomstbestendig Stadscentrum, waarin vernieuwen van de vitaliteit, attractiviteit en de economische veerkracht centraal staat.

Daarnaast wordt deze reserve gebruikt voor stimuleringsregelingen om de fysieke aantrekkelijkheid en de compactheid van het stadshart te verbeteren. Zo worden de regeling Wonen in het centrum en budget voor vergroening (beide raadsbesluiten van april 2020) gedekt uit deze reserve. Verder willen we middelen beschikbaar stellen voor regelingen die bijdragen aan het compact maken van het stadshart, zoals een regeling die de verplaatsing stimuleert van ondernemers naar de pit (en de schil) van het stadshart. Ook de stimulering van gevelverbeteringen dekken we uit deze reserve.

Deze regelingen zijn voor een aantal jaren gefinancierd. Voor de beschikbare middelen voor deze regelingen wordt naar onderstaand financieel meerjarenbeeld verwezen (onttrekkingen).

Het werkgebied voor dit investeringsfonds is primair gericht op de 'pit en de flexibele schil'. Investerings in de 'omgeving van het centrum' komen (pas) in tweede instantie in aanmerking voor een bijdrage uit het fonds. Niet bedoeld zijn (consumptieve) bestedingen ten behoeve van bijvoorbeeld de samenwerking tussen partijen in het stadscentrum, de organisatie van evenementen, stimulering van ondernemerschap of de profilering van het Stadscentrum.

Criteria en procedure

De investeringsprojecten worden getoetst aan de hand van de volgende criteria. Aan de verschillende criteria kennen we geen relatieve weging en/of volgorde van voorkeur toe. Ook omdat weging in de tijd kan verschillen, bijvoorbeeld door marktomstandigheden of externe factoren. De criteria zijn:

Mate waarin een project bijdraagt aan de vorming van een compacter centrum en aan de versterking van de 'pit' of de 'flexibele schil'.

Mate waarin projecten bijdragen aan de ontwikkeling van de prioritaire locaties uit de dynamische meerjarenplanning.

Mate waarin een project bijdraagt aan stedelijk transformatie.

Mate waarin ook andere partijen financieel bijdragen aan een project.

Mate waarin voor projecten ook middelen beschikbaar zijn vanuit andere gemeentelijke budgetten.

De bijdrage voor deze projecten worden aan de gemeenteraad voorgelegd.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Plannen stadssportpark TBL stop gezet

We gaan de plannen voor het stadssportpark TBL niet verder ontwikkelen. Deze zijn door de forse prijsstijgingen en een aantal onvoorziene zaken voor het TBL financieel niet haalbaar. Wij kunnen eveneens om deze redenen ons aandeel niet binnen onze gestelde financiële kaders van € 1,5 miljoen realiseren. Deze middelen blijven nu in deze reserve aanwezig.

Inzet beschikbare restantgelden reserve investeringsfonds stadshart Oss

We zijn voornemens de restantgelden van het investeringsfonds stadshart Oss ad. € 4,1 miljoen in te zetten voor onderdelen van het stadssportpark welke nog haalbaar en wenselijk zijn en voor de realisatie van de koers Stadshart Oss. In 2025 komt de nieuwe Koers Stadshart gereed. Hieruit kunnen stedelijke (vastgoed) ontwikkeling volgen die om een investering vragen of stimuleringsregelingen om de aantrekkelijkheid en de compactheid van het stadshart te verbeteren. Vooruitlopend op de Koers Stadshart valt te denken aan:

- Het realiseren van een bewaakte fietsenstalling. Door het autoluw maken van het centrum ontstaan er meer kansen voor goede fietsverbindingen in en naar het centrum en dit vraagt om uitbreiding van bijbehorende voorzieningen. Dit wordt versterkt door het wegvallen van de fietsenstalling aan de Oostwal

en TBL. Op termijn wordt dit gebied aantrekkelijker gemaakt voor ontspanning en cultuur om in de binnenstad te verblijven. Deze investering wordt geraamd op circa € 3 miljoen

- Kwaliteitsimpuls van de doorgang naar het centrum ter hoogte van de Carmelietenstraat. Door het wegvallen van het Stadssportpark moeten we op een andere manier vormgeven aan een aantrekkelijke en beleefbare doorgang naar het centrum. Deze investering wordt geraamd op circa € 0,5 miljoen
- Kwaliteitsimpuls van de verbinding tussen het station en het centrum. De spoorzone speelt een belangrijke rol in de verstedelijking van Oss. In een stad met toekomst is er ook een aantrekkelijke verbinding tussen de spoorzone, in het bijzonder het station, en het centrum. Deze investering wordt geraamd op circa € 0,5 miljoen.

We zijn nog in gesprek met het TBL. Als mocht blijken dat bepaalde onderdelen van het stadssportpark mogelijk zijn dan worden deze eerst uit deze reserve betaald.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	4.606	0	0	-233	4.373
2025	4.373	0	0	-82	4.292
2026	4.292	0	0	-75	4.217
2027	4.217	0	0	-75	4.142
2028	4.142	0	0	0	4.142

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 60.000. Opstellen visie centrum + evaluatie koers Stadshart Oss
- € 173.000 voor afwikkeling subsidies 2023 "stimulering wonen in het centrum"

2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 6.500 voor afwikkeling van een subsidie voor "stimulering gevelverbeteringen"
- € 75.000 voor extra afvalronde in het centrum. Hiermee willen we kwaliteitsniveau in het centrum realiseren. Dit is een proef voor drie jaar. Tevens gaan we onderzoeken of we deze kosten -als de proef slaagt- betalen uit de afvalstoffenheffing

2026

We hebben de volgende onttrekking begroot:

- € 75.000 voor extra afvalronde in het centrum. Hiermee willen we kwaliteitsniveau in het centrum realiseren. Dit is een proef voor drie jaar. Tevens gaan we onderzoeken of we deze kosten -als de proef slaagt- betalen uit de afvalstoffenheffing

2027

We hebben de volgende onttrekking begroot:

- € 75.000 voor extra afvalronde in het centrum. Hiermee willen we kwaliteitsniveau in het centrum realiseren. Dit is een proef voor drie jaar. Tevens gaan we onderzoeken of we deze kosten -als de proef slaagt- betalen uit de afvalstoffenheffing

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
 Moet de reserve aangevuld worden? nee
 Kan de reserve verlaagd worden? nee

Heesch-West (742030)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld als (extra) financiële buffer voor de ontwikkeling van het Regionaal bedrijventerrein Heesch West. In 2014 is de gemeenschappelijke regeling (GR) Heesch West voor het ontwikkelen van dit regionaal bedrijventerrein vastgesteld. Oss neemt voor 30% deel aan deze gemeenschappelijke regeling.

De grondexploitatieberekening Heesch West is begin 2024 geactualiseerd en vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De exploitatieberekening sluit met een exploitatietekort van € 43,5 miljoen. De deelnemende gemeenten hebben in april 2022 de verliesvoorziening overgedragen aan de GR. Het aandeel van Oss bedroeg € 13,1 miljoen. Dit bedrag is afgeleid van ons deelnemingspercentage van 30% en het gecalculeerde verlies.

De reserve Heesch West is om risico's die met deze grondexploitatie samenhangen af te dekken. In de grondexploitatie is een aantal belangrijke (in)schattingselementen opgenomen. De gemeenschappelijke regeling kent een gevoeligheidsanalyse en geen echte risicoanalyse. Iedere gemeente doet de vorming van deze reserve naar eigen inzicht. Oss heeft vanuit de specifieke uitgangspunten, kennis en omstandigheden een inschatting gemaakt. Op basis van deze risicoanalyse hebben we een risicoreserve van € 1,73 miljoen gevormd. Dit bedrag hebben we de laatste jaren niet gewijzigd. Er zijn echter diverse onzekerheden waardoor we het risicobedrag willen verhogen.

De grootste onzekerheden binnen de GR Heesch West zijn de start van uitgifte bouwgrond en de netcongestie. Door de beroepsprocedure bij de Raad van State wordt flinke vertraging opgelopen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Op basis van nieuwe berekening moet de minimaal noodzakelijke omvang verhoogd worden tot € 2.512.700. Dit betekent een extra verhoging van € 779.000. Deze omvang is gebaseerd op de risicoanalyse die we gemaakt hebben op basis van (uiteindelijke) exploitatieberekening 2024 (jaarstukken 2023 GR Heesch West).

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000					
Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	1.734	0	779	0	2.513
2025	2.513	0	0	0	2.513
2026	2.513	0	0	0	2.513
2027	2.513	0	0	0	2.513
2028	2.513	0	0	0	2.513

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 779.000 op basis van vastgestelde grondexploitatie 2024 GR Heesch West

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja, tenzij nieuwe exploitatieberekening bij de jaarrekening 2024 daartoe aanleiding geeft
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Mobiliteit (742010)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Koersnota Mobiliteit

De Koersnota Mobiliteit is 6 juli 2023 vastgesteld. De Koersnota Mobiliteit wordt als ambitie gezien voor onze mobiliteit en infrastructuur. Dit document vormt het vertrekpunt voor de integrale uitwerking binnen individuele projecten en programma's in ons ruimtelijk domein.

We werken aan de volgende doelstelling(en):

Versterken van de kwaliteit van de openbare ruimte

- Toegankelijk en bereikbaar voor iedereen
- Verduurzamen van de mobiliteit
- Versterken van het economisch vestigingsklimaat
- Vergroten van de verkeersveiligheid en terugdringen van de hinder

Wij willen hierbij een leefbare, verkeersveilige en bereikbare gemeente zijn die tevens invulling geeft aan de verstedelijkingsopgave van de stad. Om dat te kunnen bereiken willen wij de kwaliteit van verblijven en ontmoeten in de openbare ruimte centraal stellen. Hierin is veel plaats voor fietsers en voetgangers. Fietsverkeer op korte afstand, zoals binnen de stad, willen wij stimuleren. De auto blijft belangrijk voor de bereikbaarheid van de stad. Op plekken waar de leefbaarheid belangrijk is, zoals in de binnenstad en de kloppende harten in wijk en dorp (zie Koersnota Mobiliteit), streven we naar een verkeersluwe inrichting. Om dat mogelijk te maken moet op andere plekken in de stad de doorstroming voor het autoverkeer worden verbeterd. Voor verplaatsingen op langere afstand zetten wij daarnaast in op gedeelde mobiliteit. Naast de trein en hoogwaardig busvervoer (zoals Bus Rapid Transit) blijven kleinschalige mobiliteitssystemen, zoals buurtbus en wijkbus en deelmobiliteit, een belangrijke aanvulling.

Uitvoeringsprogramma mobiliteit

In het najaar van 2024 wordt het uitvoeringsprogramma mobiliteit gepresenteerd waarmee we invulling geven aan de ambities uit de Koersnota Mobiliteit. In dit uitvoeringsprogramma geven wij inzicht in en uitvoering aan de programma's, projecten en maatregelen waarmee we de komende vier jaar willen beginnen, met een doorkijk naar tien jaar.

Op de korte termijn zal hierbij de focus liggen op de verstedelijkingsopgave:

- Verhelpen/voorkomen van (toekomstige) knelpunten in de hoofdwegenstructuur.
- Verbeteren van de fietsinfrastructuur, inclusief fietsparkeren.
- Verbeteren OV-voorzieningen (inclusief aanleg BRT).
- Verbeteren verkeersveiligheid en deelmobiliteit.

De mobiliteitsopgave is hierbij integraal onderdeel van onder andere gebiedsontwikkelingen Amsteleind, Schadewijk, Oss Centraal en Euterpepark.

Kostenraming mobiliteitsopgave

In 2021 is grof doorgerekend wat de vertaling van de Koersnota Mobiliteit naar fysieke projecten gaat kosten. Hierbij is een doorkijk gemaakt naar 2040. Destijds is deze mobiliteitsopgave geraamd tussen de € 100 en € 125 miljoen. Dit is exclusief de Noordelijke ontsluitingsweg en plannen spoorzone.

Op basis van de laatste inzichten gaat het benodigde totale budget voor het realiseren van de ambities uit de Koersnota Mobiliteit fors hoger zijn. Het mobiliteitsprogramma, wat in Q4 2024 wordt aangeboden voor vaststelling in de raad, zal hierin meer duidelijkheid geven.

Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma mobiliteit

We beginnen komend jaar met de uitvoering van het uitvoeringsprogramma met financiering vanuit de reserve mobiliteit (in totaal € 40 miljoen). Dit is verdeeld in een structureel bedrag van € 470.000 (investeringsbedrag van € 17 miljoen) en incidentele stortingen van in totaal € 23 miljoen.

Dit beschikbare budget is niet genoeg om het gehele uitvoeringsprogramma te realiseren. Om deze reden heeft een eerste prioritering van de projecten plaatsgevonden. Hierbij is onder andere gekeken naar de mate waarin een project bijdraagt aan de ambities uit de koersnota, de mogelijkheid tot combineren met lopende in- of externe projectinitiatieven, de realisatietermijn en bestuurlijke ambities. Het resultaat heeft geleid tot een projectenlijst die optelt tot in totaal ca. € 53 miljoen, in lijn met bovenstaand genoemde focuspunten.

– Verhelpen/voorkomen van (toekomstige) knelpunten in de hoofdwegenstructuur.	€ 23 miljoen
– Verbeteren van de fietsinfrastructuur, inclusief fietsparkeren.	€ 22 miljoen
– Verbeteren OV-voorzieningen (inclusief aanleg BRT).	€ 2,5 miljoen
– Verbeteren verkeersveiligheid en deelmobiliteit.	€ 1,5 miljoen
– Overige zaken	€ 2,7 miljoen

Voor een aantal van deze projecten is een bijdrage vanuit rijk en/of provincie mogelijk. Onder welke voorwaarden en hoe hoog deze bijdrage kan zijn, wordt nader uitgezocht en opgenomen in het mobiliteitsprogramma.

In het uitvoeringsprogramma mobiliteit wordt bovenstaande prioritering nog meer bijgesteld om aansluiting te maken met de beschikbare middelen van € 40 miljoen.

Relatie met nota kostenverhaal - bovenwijkse voorzieningen

Indien een mobiliteitsmaatregel een bovenwijkse karakter heeft wordt deze naar de reserve bovenwijkse voorzieningen -met de financiële dekking vanuit deze reserve- overgeheveld. Dit zullen wij te zijner tijd bij het uitvoeringsprogramma mobiliteit in beeld brengen.

Alle investeringen die benoemd en gefinancierd worden uit de reserve bovenwijkse voorzieningen vormen namelijk onderdeel van de berekening van bijdrage bovenwijkse voorzieningen (nota kostenverhaal). De nota kostenverhaal wordt in 2025 geactualiseerd. Deze actualisatie biedt mogelijkheden om een deel van de mobiliteitsprojecten hieruit te betalen. Dit wordt bij de nota kostenverhaal 2025 inzichtelijk gemaakt.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000					
Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	9.804	0	11.540	-550	20.794
2025	20.794	0	8.470	-121	29.143
2026	29.143	0	1.470	-121	30.492
2027	30.492	0	470	-121	30.841
2028	30.841	0	470	-121	31.190

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 470.000: Beschikbaar vanuit PB 2023-2026 voor investeringsbedrag van € 17 miljoen
- € 5.000.000: Beschikbaar vanuit PB 2023-2026. Onderdeel van het beschikbaar stellen van incidenteel € 23 miljoen
- € 6.069.779: Beschikbaar vanuit PB 2024-2027 om de toekomstige rentestijging van 1,1% naar 1,9% van het investeringsbedrag van € 17 miljoen op te kunnen vangen.

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 100.000: Voor het opstellen van het uitvoeringsprogramma mobiliteit (PB 2024-2027)
- € 300.000: Aanvullende subsidie voor Maasveren voor de komende 8 jaar (PB 2025-2028)
- € 150.000: Voorbereidingskosten Heihoeksingel (PB 2025-2028)

2025

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 470.000: Beschikbaar vanuit PB 2023-2026 voor investeringsbedrag van € 17 miljoen
- € 8.000.000: Beschikbaar vanuit PB 2023-2026. Onderdeel van het beschikbaar stellen van incidenteel € 23 miljoen

We hebben de volgende onttrekking begroot:

- € 121.000: Voor Slimme Mobiliteit/Brabant Stad.

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 470.000: Beschikbaar vanuit PB 2023-2026 voor investeringsbedrag van € 17 miljoen
- € 1.000.000: Beschikbaar vanuit PB 2023-2026. Onderdeel van het beschikbaar stellen van incidenteel € 23 miljoen

We hebben de volgende onttrekking begroot:

- € 121.000: Voor Slimme Mobiliteit/Brabant Stad.

2027

We hebben de volgende storting begroot:

- € 470.000: Beschikbaar vanuit PB 2023-2026 voor investeringsbedrag van € 17 miljoen

We hebben de volgende onttrekking begroot:

- € 121.000: Voor Slimme Mobiliteit/Brabant Stad.

2028

We hebben de volgende storting begroot:

- € 470.000: Beschikbaar vanuit PB 2023-2026 voor investeringsbedrag van € 17 miljoen

We hebben de volgende onttrekking begroot:

- € 121.000: Voor Slimme Mobiliteit/Brabant Stad.

Zit er voldoende geld in de reserve? nee

Moet de reserve aangevuld worden? ja

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Parkeren (742009)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Met deze reserve vangen we schommelingen in de opbrengsten van betaald parkeren op.

In het parkeerbeleidsplan gaan we uit van een kostendekkende gesloten exploitatie. Dit betekent dat we er vanuit gaan dat we de kosten van parkeren kunnen betalen uit de parkeeropbrengsten. In de berekeningen gaan we er vanuit dat de volumes gelijk blijven. Hierin schuilt het risico dat de volumes door een forse tariefstijging zullen dalen en dat de verwachte parkeeropbrengsten niet gerealiseerd worden.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Noodzakelijke omvang

Minimaal noodzakelijke omvang: € 527.000

Maximale omvang: € 1.054.000

Het parkeerbedrijf heeft een gesloten exploitatie: de tarieven dekken de kosten van parkeren. Dit uitgangspunt hebben we als basis gebruikt voor de meerjarige berekening. De minimale omvang van de reserve is berekend op het kunnen opvangen van een vraaguitval van 5% over een periode van 4 jaar. Bij de maximale omvang gaan we uit van een vraaguitval van 10% over een periode van 4 jaar. We verwachten over de periode 2025 t/m 2028 een parkeeropbrengst van € 10.535.000.

Opbouw reservebestand parkeren

In deze reserve is een post opgenomen die we niet meenemen bij het bepalen van de noodzakelijke omvang. Het gaat om de bijdragen van derden in verband met de parkeereis in het centrum.

In het parkeerbeleidsplan is opgenomen dat een derde een bijdrage van € 10.000 moet betalen voor iedere parkeerplaats die een derde niet zelf kan aanleggen. De gemeente is verplicht om deze parkeerplaats binnen 10 jaar te realiseren. Als dat niet lukt wordt de € 10.000 terugbetaald. We hebben voor 12 parkeerplaatsen een bijdrage ontvangen. Deze bijdragen hebben we in de reserve gestort, in totaal dus € 120.000.

In het komende beleidsplan parkeren wordt dit onderwerp behandeld c.q. het beleid hiervoor bepaald.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	930	0	238	-150	1.018
2025	1.018	0	242	0	1.260
2026	1.260	0	141	0	1.402
2027	1.402	0	137	0	1.539
2028	1.539	0	90	0	1.629

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024-2028

We storten in de jaren 2024 tot en met 2028 diverse bedragen vanuit het beheerplan parkeren. Het bedrag loopt af door stijgende kosten en benodigde vervangingsinvesteringen.

De structurele kosten, opbrengsten en de reserve van het parkeerbedrijf zullen we in een volgend beleidsplan actualiseren.

Daarnaast onttrekken we in 2024 € 150.000 voor de onderzoekskosten parkeervoorziening Raadshuislaan.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Maasveren (742062)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve Maasveren is bedoeld om financiële steun te verlenen aan Stichting de Maasveren om het veerverkeer over de maas te behouden.

We ondersteunen de Stichting de komende acht jaar met een jaarlijkse tegemoetkoming van maximaal € 37.500. Dit bedrag is gebaseerd op 50% van het werkelijke exploitatietekort van de Stichting. Het doel van deze steun is om ervoor te zorgen dat het veerverkeer over de Maas als onderdeel van het lokale en regionale netwerk behouden blijft.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 113.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	0	0	300	-38	263
2025	263	0	0	-38	225
2026	225	0	0	-38	188
2027	188	0	0	-38	150
2028	150	0	0	-38	113

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- We storten € 300.000 uit de reserve mobiliteit in de reserve Maasveren om van 2024 tot en met 2031 jaarlijks € 37.500 beschikbaar te stellen voor de stichting Maasveren.

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Subsidie Stichting Maasveren € 37.500

2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Subsidie Stichting Maasveren € 37.500

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Subsidie Stichting Maasveren € 37.500

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Subsidie Stichting Maasveren € 37.500

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Subsidie Stichting Maasveren € 37.500

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Openbare verlichting (742012)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve is bedoeld voor de dekking van de vervangingsinvesteringen van alle lichtmasten en armaturen voor de komende planperiode en voor schilderwerk aan de lichtmasten.

Dagelijks onderhoud (inclusief energielasten) betalen we doorgaans uit de structurele begroting.

We geven een impuls aan het verduurzamen van de openbare ruimte. In deze periode halen we gefaseerd bedragen uit de reserve om lichtmasten te vervangen en armaturen met led-verlichting te plaatsen. Bij het dagelijks onderhoud betaalt de ombouw naar led-verlichting zich terug in een afname van het aantal storingen en energieverbruik.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 0

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	100	0	0	-65	35
2025	35	0	0	-35	0
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

In de jaren 2024 en 2025 wordt regulier groot onderhoud uitgevoerd. De kosten daarvan betalen we uit de reserve. Hierna is de reserve leeg.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Geluid (742016)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve gebruiken we om knelpunten op het terrein van geluidsoverlast op te lossen.

Het niet gereserveerde saldo van € 370.000 laten we in 2024 vrij vallen. Na afwikkeling van de laatste onttrekkingen kan deze reserve opgeheven worden.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is nihil.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000					
Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	455	0	0	-85	370
2025	370	0	0	-370	0
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Nieuw Zevenbergen € 70.000
- Locatieprofielen € 15.000

Het restantsaldo van € 370.000 laten we vrij vallen in 2025.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Strategische aankopen (742027)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doelstelling

Om de ambities van gemiddeld 600 woningen op jaarbasis te realiseren en meer bedrijventerreinen voor o.a. MKB beschikbaar te krijgen wordt op een actief grondbeleid ingezet. Bij een actief grondbeleid houdt de gemeente zelf de regie bij de ontwikkeling. De gemeente verworft zelf de gronden en voert de grondexploitatie uit. De gemeente heeft hierbij meer inspraak in de kwaliteit en het programma van plannen en het bouwtempo. Bij een actief grondbeleid is een actief aankoopbeleid noodzakelijk om de gewenste grondposities in bezit te krijgen. Het gaat om strategische verwervingen voor uitbreidingslocaties. Voor inbreidingslocaties wordt verwezen naar de reserve binnenstedelijke transformaties.

Deze reserve biedt financiële ruimte en beperkt het financiële risico om de strategische aankopen voor uitbreidingslocaties in een vroeg stadium te kunnen realiseren.

Inzet reserve

De reserve wordt hierbij voor twee onderdelen ingezet, te weten:

a. Afdekken overwaarde

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (2019) schrijft de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) een aantal (waarderings)regels voor waaraan de gemeente moet voldoen. Bij strategische aankopen zijn er in het algemeen nog geen concrete toekomstige plannen. In dat geval geeft de BBV aan dat de gronden tegen de verwervingsprijs of lagere marktwaarde worden opgenomen (art. 63).

Het verschil tussen de aankoopwaarde en de marktwaarde van de huidige bestemming wordt als "overwaarde" benoemd. Deze overwaarde wordt vanuit de Reserve afgedekt. Hiermee wordt het financiële risico voor de gemeente beperkt.

b. Afdekken rentekosten voorfinanciering

Bij een actief grondbeleid worden de aankopen door de gemeente voorgefinancierd. Indien er herontwikkelingsplannen zijn, mag de aankoop voor de actuele waarde worden verwerkt, dit wordt op deze manier voorgeschreven door de commissie BBV. Het uitgangspunt van de Gemeente Oss hierbij is om de rentekosten voor de aankoop van warme gronden middels deze reserve af te dekken.

De gronden die worden aangekocht, worden tussentijds beheerd/verpacht. De daarmee gemoeide pachtopbrengsten worden op deze rentekosten in mindering gebracht.

Voeding reserve

De rentekosten van de voorfinanciering wordt uit deze reserve betaald. Dit betekent dat vooral voor dit deel de reserve op termijn aangevuld behoort te worden. De reserve wordt op basis van de ambities op het gebied wonen en werken geactualiseerd. Een benodigde aanvulling van deze reserve wordt met voorrang uit de eventuele vrijval van ABR verricht. De ABR grondbedrijf wordt gevoed vanuit grondexploitaties en heeft dus een sterk causaal verband met deze reserve.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Noodzakelijk omvang

Het bepalen van de benodigde omvang van deze reserve is complex. In de berekening is rekening gehouden met de ambities op het gebied van wonen en werken voor de periode tot en met 2034.

De waarderingsregels en het afdekken van de rentekosten van de voorfinanciering levert voor de aankoop van de gronden en vastgoed voor woningbouw, bedrijventerreinen en ruilgronden andere berekeningen op. Ruilgronden zijn ook opgenomen omdat deze bij de aankoop van gronden en vastgoed een belangrijke meerwaarde kunnen vervullen om een transactie te kunnen realiseren.

In totaal is op basis van deze berekeningen een bedrag van circa € 6,1 miljoen benodigd. Dit bedrag is geen hard gegeven en is van veel factoren afhankelijk. Het vormt een richtinggevend bedrag dat dienst doet als werkkapitaal om strategische grondaankopen te kunnen verrichten. In 2021 is € 376.300 onttrokken t.b.v. voorziening afwaarderingen (I)MVA i.v.m. gronden bij Stationskwartier Ravenstein.

Doorkijk reserve meerjarenbeeld

Deze reserve wordt tweeledig gebruikt. Enerzijds om de rentekosten van de grondaankopen voor een MVA (Materiële Vaste Activa) te betalen en anderzijds om een strategische grondaankoop te kunnen verrichten voor woningbouw en industrie in de verre toekomst.

1. Rentekosten

De rentekosten over de aankopen worden, tot de inbreng in een project, toegerekend aan deze reserve. Voor het grootste plan van de gemeente is een doorkijk gemaakt voor deze rentekosten. In totaal betreft dit een post over meerdere jaren van ca € 1,2 mln.

2. Aankoop strategische posities

Na aftrek van deze rentekosten resteert nog een bedrag van € 4,3 mln voor aankoop strategische posities.

Deze reserve is ingesteld om strategische aankopen af te dekken, ten behoeve van de realisatie van woningbouwprojecten en bedrijventerreinen.

Voor de clusters Megen, Lith en Oss-stad/Berghem is hiervoor de vraag naar aanvullende locaties aanwezig.

Deze locaties zijn nog niet in beeld maar zullen de komende jaren gezocht worden.

De werklocaties binnen de gemeente zijn (vrijwel) opgedroogd. De komende jaren zal onderzocht worden waar nieuwe bedrijventerreinen kunnen ontstaan of bestaande terreinen kunnen worden uitgebreid. Onderzoek toont aan dat er in Oss aanvullende vraag is naar circa 30 ha netto bedrijventerreinen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	5.686	0	0	-21	5.665
2025	5.665	0	0	-107	5.558
2026	5.558	0	0	-68	5.490
2027	5.490	0	0	0	5.490
2028	5.490	0	0	0	5.490

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024 - 2028

Onttrekking:

De onttrekking hebben betrekking op de rentekosten van de grondaankopen voor de MVA's stationskwartier Ravenstein en de rentekosten van de grondaankopen voor de MVA Amsteleind.

De rentekosten worden hieruit betaald tot het moment dat een BIE (Begroting In Exploitatie) wordt geopend.

Zit er voldoende geld in de reserve? nee, is onvoldoende financiële ruimte om strategische grondaankopen te kunnen uitvoeren. De reserve wordt nu vooral gebruikt om de rentekosten van de grondaankopen te betalen als er nog geen BIE geopend is.

Moet de reserve aangevuld worden? Ja, dit zou wenselijk om deze strategische aankopen te kunnen uitvoeren.

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Binnenstedelijke transformaties (742046)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doelstelling

Het financieel mogelijk maken van binnenstedelijke transformaties die woon-, werk- en leefmilieus in het stedelijke gebied toekomstbestendig maken en zonder bijdrage niet gerealiseerd kunnen worden. Hierbij kan gedacht worden aan de realisatie van woningbouw, energietransitie, bereikbaarheid, klimaatadaptatie, herinrichting openbare ruimte en bestuurlijke ambities voor specifieke gebiedsontwikkelingen. Bij deze gebiedstransformaties is het uitgangspunt om een sluitende businesscase/grondexploitatie op te stellen. Dit is echter niet altijd mogelijk. De reserve binnenstedelijke transformatie draagt bij om deze binnenstedelijke transformaties van de stad Oss mogelijk te maken.

De reserve kan worden ingezet om de onrendabele toppen van de gewenste transformaties af te dekken. Voor het afdekken van deze onrendabele toppen worden ook mogelijkheden onderzocht om bijdragen/fondsen van o.a. provincie, Rijksoverheid en Europa te ontvangen. Bij deze verzoeken is in beginsel een gemeentelijke bijdrage (cofinanciering) nodig om de onrendabele top mee af te dekken.

De gebiedstransformaties kunnen leiden tot een herinrichting van de openbare ruimte. Als deze kosten niet kunnen worden toegerekend aan de grondexploitatie of kostenverhaal dan worden de kosten uit deze reserve betaald.

Inzet reserve – instemming raad

Deze reserve levert een bijdrage om een aantal gebiedstransformaties in onze stad te realiseren. Het gebied wordt indicatief begrensd door de Braakstraat, Kromstraat, Raadhuislaan, Molenstraat, Spoorlaan, Gasstraat, Wethouder van Eschstraat en de Euterpelaan, aangevuld met de gebiedsontwikkeling Schadewijk.

Als een project wordt voorgedragen om van deze reserve gebruik te maken, dan behoort er een globaal inzicht te zijn bij de andere projecten die in deze reserve benoemd zijn. Op deze wijze kan geborgd worden dat de middelen uit deze reserve wordt afgewogen met alle projecten die in aanmerking kunnen komen voor een bijdrage uit deze reserve.

De afweging geschiedt bij de Programmabegroting of in een afzonderlijk raadsvoorstel.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Omvang

Het is op voorhand lastig om de omvang voor deze reserve binnenstedelijke transformatie te bepalen. Een aantal gebiedsontwikkelingen is in beeld waaronder het Euterpepark, Raadhuislaan, belastingkantoor en zwembadlocatie. Op basis van kengetallen zijn deze gebiedsontwikkelingen grofmazig doorgerekend. Op basis van deze uitkomsten is het bedrag van €19,6 mln normatief verdeeld over deze gebiedsontwikkelingen. De kosten kunnen op basis van de huidige inzichten heel beperkt aan een grondexploitatie worden toegerekend en/of via kostenverhaal worden verhaald. Om onze opgave op dit gebied te realiseren gaan we onderzoeken of een bijdrage van het Rijk en/of provincie mogelijk is. Bij deze verzoeken is co-financiering (gemeentelijke bijdrage) altijd nodig. Onze co-financiering en/of resterende tekorten van de gebiedstransformaties betalen we uit deze reserve binnenstedelijke transformaties.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	10.000	0	5.000	-604	14.396
2025	14.396	0	5.000	-150	19.246
2026	19.246	0	0	-100	19.146
2027	19.146	0	0	-50	19.096
2028	19.096	0	0	0	19.096

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

Storting:

Bij de programmabegroting 2023 is besloten om in 2024 € 5 miljoen te storten in de reserve binnenstedelijke transformatie. Dit om co-financiering te creëren voor de hiervoor genoemde gebiedsopgaven.

Onttrekking:

a. Voormalig belastingkantoor

In september 2024 is door de gemeenteraad de IMVA Raadhuislaan Noord geactiveerd tot een grondexploitatie. De transformatie van het voormalige belastingkantoor naar De Linck sluit met een tekort. Het tekort wordt afgedekt door de voorziening IMVA en voor € 276.917 uit deze reserve.

b. Voormalige Hooghuis Ravenstein

De grondexploitatie van de locatie Hooghuis Ravenstein sluit met een tekort van € 327.000. Om de woningbouw hier mogelijk te maken wordt dit bedrag onttrokken uit deze reserve.

2025

Storting:

Bij de programmabegroting 2023 is besloten om in 2025 € 5 miljoen te storten in de reserve binnenstedelijke transformatie. Dit om co-financiering te creëren voor de hiervoor genoemde gebiedsopgaven.

2025 - 2026 - 2027

Onttrekking:

We ramen de kosten voor het opstellen van een integrale gebiedsvisie en ontwikkelstrategie spoorzone op € 300.000. Het betreft een groot gebied (van Schadewijk tot Amsteleind) waar al veel woningen, werklocaties en voorzieningen zijn, maar waar er nog vele bij komen tot 2040.

Met de provincie Noord-Brabant is hierover een intentieovereenkomst afgesloten. De provincie draagt € 100.000 hiervoor bij. Wij onttrekken het restantbedrag van € 200.000 onttrekken uit deze reserve.

Voor communicatie op dit gebied, participatie in een platform (stadmettoekomst), presentatie van projecten en debatten zoals de week van de stad willen we voor de komende jaren een bedrag van € 100.000 besteden. Dit bedrag wordt eveneens onttrokken uit de reserve binnenstedelijke transformatie.

Het totale benodigde bedrag van € 300.000 wordt verdeeld over de jaren 2025 tot en met 2027 (2025: € 150.000, 2026: € 100.000 en 2027: € 50.000). Het uitgavenpatroon per jaar kan mogelijk afwijken. Bij afwijking verrekenen we dit tekort/overschot met de reserve binnenstedelijke transformatie.

Zit er voldoende geld in de reserve? nee

Moet de reserve aangevuld worden? ja, het is essentieel dat we partners (o.a. Rijk en provincie) vinden die bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen op dit gebied

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Bovenwijkse voorzieningen (742047)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doelstelling reserve

Met deze reserve sparen we om een aantal grote ruimtelijke ambities op het gebied van mobiliteit te realiseren. Het gaat hierbij om de Noordelijke en Westelijke ontsluitingswegen en een bedrag van € 2 miljoen voor het mobiliteitsplan in voorbereiding. Deze projecten vormen hierbij de onderlegger van de berekening van de bijdrage bovenwijkse voorzieningen. In het jaar 2022 is deze bijdrage voor het eerst berekend op basis van de Nota Kostenverhaal 2022 - 2026

Voeding reserve

De reserve wordt gevoed vanuit:

- a. bijdrage bovenwijkse voorzieningen;
- b. vrijval Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf 2022 en 2023;
- c. eenmalige storting vanuit de reserve mobiliteit 2023;
- d. sparen structurele gelden vanuit onze begroting (€ 250.000 structureel mobiliteitsgeld en € 245.000 vanuit het Parkeerbedrijf voor mobiliteit).

Actualisatie bijdrage bovenwijkse voorzieningen

De gebieden waar nieuw vastgoed wordt ontwikkeld betalen een bijdrage voor bovenwijkse voorzieningen. Deze projecten betalen op basis van het PPT-criteria (Profijt, Proportionaliteit en Toerekenbaarheid) mee aan de aanleg van bovenwijkse voorzieningen (voorzieningen op het gebied van infrastructuur).

De huidige bijdrage voor de bovenwijkse voorzieningen is gebaseerd op de nota Kostenverhaal 2022-2026. De nota Kostenverhaal wordt in 2025 geactualiseerd. We gaan dan de cijfers actualiseren en nemen de nieuwe bovenwijkse voorzieningen in deze berekening mee. De nieuwe bovenwijkse voorzieningen vloeien voort uit het Mobiliteitsprogramma (uitvoeringsprogramma van de koersnota Mobiliteit). Het Mobiliteitsprogramma wordt dit najaar door de gemeenteraad vastgesteld.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Omvang reserve en actuele stand van zaken

De reserve is bestemd om de ontsluitingswegen aan te leggen en voor een bedrag van € 2 miljoen bij te dragen in de mobiliteitsopgave.

In deze opzet is gerekend met de Noordelijke en Westelijke Ontsluitingsweg. In de koersnota Mobiliteit -die op 6 juli 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld- is aangegeven dat de Noordelijke ontsluitingsweg verlichting geeft voor het verkeer op de Singel 1940-1945.

Een Westelijke ontsluitingsweg blijkt minder effectief omdat de bestaande (hoofd)wegen voor een groot gedeelte van het verkeer aantrekkelijker blijven. De Parkway variant lijkt effectiever als wijkontsluitingsweg. Hierdoor komen de kosten voor de Westelijke ontsluitingsweg te vervallen. Tevens vervalt de aanleg van fase 3 van de Noordelijke ontsluitingsweg.

Deze lagere kosten worden ingezet om de lagere winst van de grondexploitatie Amsteleind op te vangen. De grondexploitatie Amsteleind is door bijgestelde plannen naar het spoor voor een bedrag van € 11,5 miljoen financieel negatief bijgesteld. De winst van de grondexploitatie Amsteleind was voor dit bedrag ingerekend als dekking voor de ambities van de spooragenda. Deze bedragen worden hiervoor in 2028 naar de reserve Fysieke Kwaliteit Leefomgeving gestort.

De Noordelijke ontsluitingsweg voor fase 1 en fase 2 wordt uit deze reserve betaald voor een bedrag € 7,4 miljoen. Tevens wordt een deel van de Noordelijke ontsluitingsweg betaald uit de grondexploitatie Oijense Zij Noord.

Doorkijk reserve

We hebben bovenstaande ontwikkelingen in het meerjarenbeeld verwerkt. We maken bij dit meerjarenbeeld een onderscheid tussen de bedragen die door de gemeenteraad zijn besloten en maatregelen met bedragen die nog aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Deze laatste zijn opgenomen om een doorkijk te kunnen geven van deze reserve. Bij deze posten is vermeld dat het gaat om een prognose.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	8.647	0	5.320	0	13.967
2025	13.967	0	1.877	0	15.844
2026	15.844	0	1.526	-7.400	9.970
2027	9.970	0	1.691	0	11.661
2028	11.661	0	2.055	-13.500	216

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 471.000 afdracht bovenwijkse voorzieningen van BIE (BouwgrondInExploitatie) - Najaarsbericht 2024
- € 495.000 structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025)
- € 31.250 prijsstijging 2023 component van bovenstaande structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025)
- € 250.224 als gevolg van latere realisatie fase 1 Noordelijke Ontslutingsweg. Vrijval van beschikbare post 2024 ter afdekking van kapitaallasten van fase 1 (marap 1 - 2023)
- € 2.856.366 ter afdekking van de rentestijging van de investering van de ontsluitingswegen. We verwachten dat de rente van 1,1 % naar 1,9 % zal stijgen. Hiermee wordt dit probleem financieel afgedekt (PB 2024-2027)
- € 1.206.000 resultaat bestemming jaarrekening 2023
- € 9.844 prijsstijging 2024 (marap 1 - 2024)

2025

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 1.086.000 afdracht bovenwijkse voorzieningen van BIE (BouwgrondInExploitatie) - Najaarsbericht 2024
- € 495.000 structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025)
- € 31.250 prijsstijging component van bovenstaande structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025)
- € 250.224 als gevolg van latere realisatie fase 1 Noordelijke Ontslutingsweg. Vrijval van beschikbare post 2025 ter afdekking van kapitaallasten van fase 1 (marap 1 - 2023)
- € 9.844 prijsstijging 2024 (marap 1 - 2024)
- € 5.000 afdracht bovenwijkse voorzieningen IMVA/toekomstige grondexploitaties (prognose)

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 44.000 afdracht bovenwijkse voorzieningen van BIE - Najaarsbericht 2024
- € 495.000 structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025)
- € 31.250 prijsstijging component van bovenstaande structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025)
- € 9.844 prijsstijging 2024 (marap 1 - 2024)
- € 946.000 afdracht bovenwijkse voorzieningen IMVA/toekomstige grondexploitaties (prognose)

Voor de aanleg van de Noordelijke Ontslutingsweg onttrekken we een bedrag van € 7,4 miljoen (prognose). We verwachten dat deze in 2026 is aangelegd (prognose)

2027

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 37.000 afdracht bovenwijkse voorzieningen van BIE - Najaarsbericht 2024;
- € 495.000 structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025);
- € 31.250 prijsstijging component van bovenstaande structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025)
- € 9.844 prijsstijging 2024 (marap 1 - 2024)
- € 1.119.000 afdracht bovenwijkse voorzieningen IMVA/toekomstige grondexploitaties (prognose)

2028

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 495.000 structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025);
- € 31.250 prijsstijging component van bovenstaande structurele gelden vanuit de begroting (PB 2022-2025)
- € 9.844 prijsstijging 2024 (marap 1 - 2024)
- € 123.000 afdracht bovenwijkse voorzieningen van BIE - Najaarsbericht 2024
- € 1.396.000 afdracht bovenwijkse voorzieningen IMVA/toekomstige grondexploitaties (prognose)

In 2028 wordt een bedrag € 11,5 miljoen onttrokken en gestort naar de reserve fysieke kwaliteit leefomgeving. Tevens houden wij rekening met een bijdrage vanuit deze reserve voor de investeringen op het gebied van de mobiliteitsopgave voor een bedrag van € 2 miljoen (prognose).

Zit er voldoende geld in de reserve? nee

Moet de reserve aangevuld worden? ja

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving (742048)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Doelstelling

Met deze reserve sparen we om de majeure ambities op het gebied van de verbetering van de fysieke kwaliteit van de leefomgeving te kunnen uitvoeren. Dit zijn de ambities die voortkomen uit de spooragenda van het programma verstedelijking spoorzone Oss en de projecten Groen, Blauw en Natuur.

Deze reserve laat zien hoeveel gelden hiervoor beschikbaar komen en waaraan deze gelden besteed worden.

Voeding reserve

De reserve wordt gevoed door:

a. Bijdrage bovenwijkse netwerkvoorzieningen

Op basis van de nota kostenverhaal, welke eind 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld, betalen projecten waarbij nieuw vastgoed wordt ontwikkeld een bijdrage voor bovenwijkse netwerkvoorziening.

Netwerkvoorzieningen betreffen investeringen op het gebied van infrastructuur en openbare ruimte waarvan de gehele gemeente profijt heeft.

b. Bijdrage vanuit Programmabegroting 2022-2025.

In de Programmabegroting 2022-2025 is voor de ambities van de spooragenda een structureel bedrag van € 750.000 beschikbaar gesteld, ingaand in 2025. Dit structurele bedrag staat voor een investeringsbedrag van € 45 miljoen (rentepercentage 1,1%)

b. Beschikbare mobiliteitsgelden

In de begroting is een structureel bedrag van € 495.000 beschikbaar. Dit structureel bedrag staat voor een investeringsbedrag van € 30 miljoen (rentepercentage 1,1%). Dit bedrag wordt ingezet om de grote mobiliteitsopgave van de spooragenda te betalen.

c. Bijdrage vanuit de Programmabegroting 2023-2026

In de Programmabegroting 2023-2026 is een rentestijging naar 1,9 % als structurele last opgenomen waardoor het investeringsbedrag van € 75 miljoen (€ 45 miljoen + € 30 miljoen) kan worden gehandhaafd.

Tevens is in deze Programmabegroting een prijsstijging verwerkt.

e. Bijdrage vanuit Programmabegroting 2025-2028

In de Programmabegroting 2025-2028 is een rentestijging naar 2,8 % ingerekend. De rente voor langjarige leningen is opgelopen naar 3,3 %. Deze rente wordt momenteel ingerekend bij de investeringen voor het nieuwe theater en het nieuwe zwembad. De investeringen voor de spooragenda zitten veel verder in de tijd. We verwachten dat de langetermijnrente de komende jaren -door de inflatie beheersing- wat gaat dalen. We ramen daarom deze rente op 2,8 %.

f. Sparen structurele gelden

De structurele gelden worden de komende jaren gespaard tot het moment dat de investeringen daadwerkelijk gaan plaatsvinden. Dan worden deze gelden ingezet om de structurele kapitaallasten van de investeringen te betalen.

g. Incidentele winsten van het grondbedrijf

De incidentele winsten van het grondbedrijf worden -als deze boven de maximale norm van de Algemene Bedrijfsreserve van het grondbedrijf komen- in deze reserve gestort

Inzet reserve – instemming raad

De uitvoering van de projecten worden altijd eerst integraal bij de Programmabegroting afgewogen of in een afzonderlijk raadsvoorstel voorgelegd. Dit is alleen mogelijk als er voldoende financiële middelen in deze reserve aanwezig zijn.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Bestemming en omvang reserve

De reserve verbetering fysieke kwaliteit leefomgeving wordt deels gebruikt om het programma Groen, Blauw en Natuur mede te financieren. Voor het programma Groen, Blauw en Natuur wordt een programma opgesteld aan de hand waarvan de bijdragen worden verantwoord. Hiervoor is € 1,3 miljoen gereserveerd in de periode 2022-2031.

Voor de ambities van de spooragenda in het stedelijk gebied gaan we vooralsnog uit van een gemeentelijke investeringsbijdrage van € 125 miljoen. Om de ambities daadwerkelijk te kunnen uitvoeren zullen ook het Rijk en de provincie hieraan moeten bijdragen. Een eerste financiële verkenning is heel grof geraamd op € 350 miljoen. We gaan hierbij ervan uit dat de gemeente voor circa 35 % hieraan bijdraagt.

In de spooragenda worden de projecten concreet gemaakt. Deze agenda maakt onderdeel uit van de binnenstedelijke verdichtingsopgave die Oss kent.

Met deze reserve willen we een aanvang maken om gelden vrij te maken om deze ambities te kunnen realiseren. Het traject wat hiermee wordt ingezet is een traject van een lange adem. De opzet is om het benodigde bedrag van € 125 miljoen te sparen op een termijn 15 jaar, waarin ook de uitvoering van de plannen ter hand wordt genomen. De spooragenda die voortkomt uit het programma verstedelijking spoorzone Oss bestaat uit de onderdelen:

- Aanpakken barrièrewerking spoor.
- Upgraden van stations.
- Groei reizigersverkeer mogelijk maken.
- Toekomstvast inpassen goederenvervoer.

Op dit moment worden de projecten die daar invulling aan moeten geven uitgewerkt. Het accent ligt in de uitwerking op de aanpassingen in het stedelijk gebied van Oss omdat de ingrepen een voorwaarde zijn voor de verstedelijking in dat gebied.

De middelen in deze reserve worden ingezet voor het aanpakken van de barrièrewerking van het spoor en het upgraden van de stations.

Vorbereidingskosten spooragenda

De reserve fysieke kwaliteit leefomgeving is verhoogd met een bedrag van € 1,4 miljoen. Het bedrag is bestemd om de eerste voorbereidingen in de jaren 2023 tot en met 2027 van de spooragenda te kunnen opstarten. We verwachten dat de totale voorbereiding voor een periode van circa 10 jaar uit zal komen op circa € 3,5 miljoen (1 % van de geschatte investering van € 350 miljoen).

We gaan uit van een jaarlijks bedrag van € 350.000. Eventuele overschotten of tekorten in een jaar worden met deze reserve verrekend. Deze voorbereidingskosten worden afzonderlijk bewaakt en afgescheiden van de uitvoeringskosten.

Het voorbereidingskrediet is bestemd om de voorbereidingswerkzaamheden van de eerste 4 jaar van de spooragenda te betalen. Deze gelden worden ingezet voor het opstellen van uitvoeringsplannen en het ontwerpen van de ingrepen. Er is specialistische kennis nodig van bureaus die erkend worden door onze partners NS en ProRail.

Na deze 4 jaar wordt bezien wat we nog meer nodig hebben.

Financiële doorkijk

a. Stand van zaken investeringen spoor en stations

We hebben onze investeringsbijdrage voor de aanpak van de barrièrewerking van het spoor en het upgrade van de stations destijds berekend op een bedrag van circa € 125 miljoen. Voor deze investeringsbijdrage zijn structurele middelen opzij gezet en sparen wij.

In het najaar hebben we meer zicht op de cijfers. We presenteren met behulp van externe bureaus een aantal scenario's die ingaan op de ruimtelijke- en financiële verkenningen.

Bij elk scenario is een tunnel bij Heihoeksingel voorzien. Deze is rand voorwaardelijk om de volledige woningbouw ambities in Amstelveen te realiseren. De insteek is hierbij om deze voor 1 januari 2030 te hebben aangelegd zodat met de bouwlocatie groot Amstelveen kan worden gestart.

We ramen nu deze kosten inclusief grondaankopen op circa € 35 miljoen. In het najaar verwachten een beter cijfer hierover te kunnen geven.

b. Stand van zaken financiële mogelijkheden voor investeringsopgave

We hebben alle posten op dit gebied geactualiseerd. Er is hierbij rekening gehouden met:

- a. laatste doorrekeningen van de BIE's (bouwgrond in exploitatie) en IMVA (lees toekomstige grondexploitatie). Cijfers uit Najaarsbericht grondbedrijf 2024;
- b. geen winstbijdrage van de grondexploitatie Amsteleind. De grondexploitatie is door bijgestelde plannen naar het spoor voor een bedrag van € 11,5 miljoen negatief bijgesteld;
- c. de lagere winstafracht van de grondexploitatie Amsteleind wordt opgevangen door het wegvallen van de kosten voor de Westelijke ontsluitingsweg en fase 3 van de Noordelijke ontsluitingsweg. Het bedrag hiervoor wordt uit de reserve bovenwijkse voorzieningen overgeheveld naar deze reserve;
- d. toegekende prijsstijgingen 2023 en prijsstijgingen 2024;
- e. renteverhoging van 1,1 % naar 1,9 %;
- f. sparen van de structurele gelden zolang deze nog niet worden ingezet om de structurele kapitaallasten van de investeringen te betalen (tot en met het jaar 2040);
- f. uitvoering van aanleg tunnel in de Heihoek voor een bedrag van € 35 miljoen in de periode 2028 en 2029;
- g. looptijd sparen en uitgaven van investeringen tot en met het jaar 2040;
- h. overige investeringsuitgaven vanaf het jaar 2035. Grove aanname.
- i. investeringen voor de periode 2035-2040 ingerekend tegen een rentepercentage van 2,8%

Op basis van deze uitgangspunten is voor deze opgave een totale investeringsbijdrage van circa € 125 miljoen beschikbaar.

c. Risico's

Een viertal risico's kunnen grote impact hebben op onze investeringsambities, te weten:

1. Stijging rentekosten

Als de rente gaat stijgen kunnen we minder investeren.

2. Prijsstijgingen

De projectkosten liggen ver in de tijd. Op basis van de huidige doorrekeningen gaan we uit van een investeringsbijdrage van € 125 miljoen

3. Bijdrage Rijk en provincie

De bijdrage van het Rijk en provincie vormen de belangrijkste dekkingsbronnen (BO MIRT).

4. Bijdrage voor tunnel Heihoeksingel

De investering voor de tunnel Heihoeksingel kan waarschijnlijk niet worden meegenomen bij de BO MIRT aanvraag. Dit vanwege de eerdere aanleg van deze tunnel. Deze tunnel is wel onderdeel van onze investeringsbijdrage van € 125 miljoen. Indien deze niet kan worden meegenomen bij de BO MIRT aanvraag zullen andere subsidie bronnen worden onderzocht. Deze zullen waarschijnlijk lager zijn.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	607	0	7.831	-350	8.088
2025	8.088	0	1.604	-350	9.342
2026	9.342	0	2.129	-350	11.120
2027	11.120	0	2.525	-350	13.296
2028	13.296	0	14.183	-20.000	7.478

Toelichting op het meerjarenbeeld

Doorkijk meerjarenbeeld

We hebben alle ontwikkelingen in het meerjarenbeeld verwerkt. We maken hierbij een onderscheid tussen de bedragen die door de gemeenteraad zijn besloten en maatregelen met bedragen die nog aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Deze laatste zijn opgenomen om een doorkijk te kunnen geven van deze reserve. Bij deze posten is vermeld dat het gaat om een prognose.

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 357.000. Afdracht bovenwijkse netwerkvoorzieningen vanuit de BouwInExploitatie (BIE) - Najaarsbericht 2024
- € 6.073.855 ter afdekking van de rentestijging van de investering van de spooragenda. We verwachten dat de rente van 1,1 % naar 1,9 % zal stijgen. Met deze eenmalige storting en een structureel bedrag van € 350.000 met ingang van 2027 kunnen we vasthouden aan het geraamde investeringsbedrag van € 125 miljoen (PB 2024-2027)
- € 1.400.000 voorbereidingsbudget voor spooragenda 2024 -2027 (PB 2024-2027)

Onttrekking

Voor het jaar 2024 wordt een bedrag van € 350.000 onttrokken om de voorbereidingskosten voor het jaar 2024 te betalen.

2025

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 731.000. Afdracht bovenwijkse netwerkvoorzieningen vanuit BIE's - Najaarsbericht 2024
- vanuit de grondexploitaties gemeente - Najaarsbericht 2023
- € 750.000. Structurele bijdrage vanuit PB 2022-2025
- € 93.750. Prijsstijging 2023 - PB 2023-2026
- € 29.531. Prijsstijging 2024 - Eerste financiële tussenrapportage 2024

Onttrekking

Voor het jaar 2025 wordt een bedrag van € 350.000 onttrokken om de voorbereidingskosten voor het jaar 2025 te betalen.

2026

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 164.000. Afdracht bovenwijkse netwerkvoorzieningen vanuit BIE's - Najaarsbericht 2024
- € 750.000. Structurele bijdrage vanuit PB 2022-2025
- € 93.750. Prijsstijging 2023 - PB 2023-2026
- € 29.531. Prijsstijging 2024 - Eerste financiële tussenrapportage 2024
- € 258.808. Vrijval gelden Noordelijke ontsluitingsweg voor afvangen winstafdracht ABR
- € 582.000. Afdracht bovenwijkse netwerkvoorzieningen vanuit de IMVA's/toekomstige grondexploitaties (prognose);
- € 250.000. Rentestijging naar 2,8 % (PB 2025-2028)

Onttrekking

Voor het jaar 2026 wordt een bedrag van € 350.000 onttrokken om de voorbereidingskosten voor het jaar 2026 te betalen.

2027

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 95.000. Afdracht bovenwijkse netwerkvoorzieningen vanuit BIE's - Najaarsbericht 2024
- € 697.000. Afdracht bovenwijkse netwerkvoorzieningen vanuit IMVA's/toekomstige grondexploitaties (prognose)
- € 750.000. Structurele bijdrage vanuit PB 2022-2025
- € 93.750. Prijsstijging 2023 - PB 2023-2026
- € 350.000. Structureel bedrag ter afdekking van rentestijging van 1,1 % naar 1,9 % in 2027. PB 2024-2027
- € 258.808. Vrijval gelden Noordelijke ontsluitingsweg voor afvangen winstafdracht ABR
- € 29.531. Prijsstijging 2024 - Eerste financiële tussenrapportage 2024
- € 250.000. Rentestijging naar 2,8 % (PB 2025-2028)

Onttrekking

Voor het jaar 2027 wordt een bedrag van € 350.000 onttrokken om de voorbereidingskosten voor het jaar 2027 te betalen.

2028

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 123.000. Afdracht bovenwijkse netwerkvoorzieningen vanuit BIE's - Najaarsbericht 2024
- € 750.000. Structurele bijdrage vanuit PB 2022-2025
- € 93.750. Prijsstijging 2023 - PB 2023-2026
- € 350.000. Structureel bedrag ter afdekking van rentestijging van 1,1 % naar 1,9 % in 2027 (PB 2024-2027)
- € 29.531 - Eerste financiële tussenrapportage 2024
- € 828.000. Afdracht bovenwijkse netwerkvoorzieningen vanuit IMVA's/toekomstige grondexploitaties (prognose)
- € 258.808. Vrijval gelden Noordelijke ontsluitingsweg voor afvangen winstafdracht ABR
- € 11,5 miljoen. Lagere kosten ontsluitingswegen ingezet om winstafdracht Amsteleind op te vangen. Bedrag afkomstig uit reserve bovenwijkse voorzieningen
- € 250.000. Rentestijging naar 2,8 % (PB 2025-2028)

Onttrekking

We verwachten dat we in het jaar 2028 werkzaamheden voor de aanleg van de Heihoek tunnel hebben verricht. We ramen hier heel globaal een bedrag van € 20 miljoen (prognose). Dit wordt nog aan de gemeenteraad voorgelegd. Voor de doorkijk is voorlopig hier mee gerekend.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	nee
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	ja
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Volkshuisvesting (742021)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld om initiatieven op het gebied van volkshuisvesting te kunnen betalen.

We betalen uit deze reserve voortaan ook de jaarlijkse beheerkosten van duurzaamheidsleningen.

We hebben deze reserve in 2024 samengevoegd met de reserve kosten verstrekken leningen volkshuisvesting.

Deze reserve kan worden opgeheven.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is nihil.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	201	0	0	-201	0
2025	0	0	0	0	0
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- We voegen de reserve volkshuisvesting samen met de reserve kosten verstrekken leningen volkshuisvesting. We onttrekken € 201.000 uit de reserve volkshuisvesting en storten dit in de reserve kosten verstrekken leningen volkshuisvesting.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Omgevingswet (742045)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We reserveren een bedrag voor de implementatie van de omgevingsvisie/-wet. Dit is nodig voor:

- De voorbereiding op de komst van de Omgevingswet, zodat we goed van start gaan bij inwerkingtreding van de nieuwe wet. Dit betekent onder andere het Omgevingswetproof opstellen van processen, tools en documenten, maar ook het inrichten van ICT/techniek en systemen. Dit zorgt voor tijdelijk extra werk/tijdsinvestering vooraf, hiervoor is extra capaciteit benodigd.
Er moeten toepasbare regels worden opgesteld. Vanaf de invoeringsdatum sluiten gemeente verplicht aan bij het landelijke DSO (Digitaal stelsel omgevingswet). Voor de publicatie van plannen en voor het aanvragen van vergunningen en doen van meldingen. Gemeenten moeten zorgdragen dat de eigen informatie via het loket zichtbaar is én actueel blijft. Het is de bedoeling van inwoners zoveel mogelijk zelf via het loket kunnen checken of een vergunning nodig is en welke vereisten daaraan gesteld worden. Dat kan door het invoeren van zogenaamde vragenbomen of toepasbare regels. Naarmate wij ons omgevingsplan ontwikkelen, kunnen we ook meer regels omzetten in toepasbare regels zodat de dienstverlening zo optimaal mogelijk is (natuurlijk blijft persoonlijk contact ook mogelijk).
- Na inwerkingtreding van de Omgevingswet, gaan we verder met de implementatie van de nieuwe wet:
 - o We gaan de nieuwe wet toepassen op nieuwe ruimtelijke initiatieven.
 - o We gaan de transitie van het Omgevingsplan vormgeven, zodat we aan de wettelijke verplichting voldoen om binnen 8 jaar van een tijdelijk Omgevingsplan een nieuw Omgevingsplan te gaan. Hiervoor gaan we bestemmingsplannen omzetten naar het omgevingsplan en we gaan Rijksregels en lokale (beleids)regels afstemmen op de lokale situatie in Oss en opnemen in het Omgevingsplan.

Ook de implementatie en het werken onder de nieuwe Omgevingswet zorgt voor tijdelijk extra werk/tijdsinvestering, hiervoor is extra capaciteit benodigd. Verwacht wordt dat na een paar jaar de hoeveelheid werk afneemt door opgedane ervaring.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 1.003.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	1.675	0	845	-1.271	1.249
2025	1.249	0	0	-246	1.003
2026	1.003	0	0	0	1.003
2027	1.003	0	0	0	1.003
2028	1.003	0	0	0	1.003

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- Aanvullende middelen vanuit decembercirculaire 2023: € 500.000
- Aanvullende middelen vanuit meicirculaire 2024: € 345.000

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Inzet project Omgevingsvisie: € 296.000
- Inzet projectleider Omgevingswet: € 141.000
- Inzet informatie manager: € 100.000
- Vervanging omgevingsplan: € 124.000
- BRO: € 65.000
- Vervanging samenloopcoördinatoren: € 75.000
- Jurist, planoloog, stedenbouwkundige omgevingsplan: € 141.000
- Overige onderdelen RO: € 107.000
- Implementatie OW vergunningsverleners: € 70.000
- Inzet implementatiemanager: € 77.000
- Overige onderdelen VTH: € 75.000

2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Jurist, planoloog, stedenbouwkundige omgevingsplan: € 141.000
- Implementatie OW vergunningsverleners: € 50.000
- Inzet implementatiemanager: € 55.000

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Woonwagens (742039)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We hebben bij de programmabegroting de reserve 'Brutering Woonwagens' aangepast naar deze reserve: 'Woonwagens'. De reserve brutering woonwagens is gevormd op basis van de Regeling afkoop geldelijke steun woonwagens en standplaatsen. We hebben daarvoor een afkoopsom van het rijk gekregen. Daarmee heeft het rijk de langlopende verplichtingen rondom kapitaallasten en onderhoud van woonwagens afgekocht. We hadden deze afkoopsom in deze reserve gestort. Voorheen hebben we de reserve ingezet om de kapitaallasten en onderhoudskosten van woonwagens en standplaatsen voor een deel af te dekken. Het bedrag is echter niet meer nodig voor de kapitaallasten en onderhoudskosten. Daarom willen we het bedrag reserveren voor woonwagens algemeen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De benodigde omvang is € 501.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000					
Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	501	0	0	0	501
2025	501	0	0	0	501
2026	501	0	0	0	501
2027	501	0	0	0	501
2028	501	0	0	0	501

Toelichting op het meerjarenbeeld

Er zijn geen stortingen of onttrekkingen begroot.

De reserve zal in de toekomst worden ingezet voor woonwagenstandplaatsen 't Veld Geffen en Ravenstein en mogelijke toekomstige standplaatsen.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Verstreken leningen volkshuisvesting (742022)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve gebruiken we om de beheers- en rentekosten van de leningen volkshuisvesting te betalen. De reserve volkshuisvesting is samengevoegd met reserve kosten verstreken leningen volkshuisvesting. Voorheen heette deze reserve beheerskosten startersleningen. De naam is aangepast naar kosten verstreken leningen volkshuisvesting.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 531.000

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000					
Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	850	0	201	-89	963
2025	963	0	0	-130	832
2026	832	0	0	-173	659
2027	659	0	0	-64	595
2028	595	0	0	-64	531

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- het beginsaldo (€ 201.000) van de reserve volkshuisvesting storten we in de reserve kosten verstreken leningen huisvesting.

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Rente- en beheerkosten verzilverlening € 49.600
- Beheerskosten bestaande leningen SVN € 47.000
- Rentekosten starterslening eerste drie jaar € 36.100
- Beheerskosten startersleningen € 5.700

2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Rentekosten starterslening eerste drie jaar € 72.200
- Rente- en beheerkosten verzilverlening € 49.600
- Beheerskosten bestaande leningen SVN € 47.000
- Beheerskosten startersleningen € 11.000

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Rentekosten starterslening eerste drie jaar € 108.300
- Rente- en beheerkosten verzilverlening € 49.600
- Beheerskosten bestaande leningen SVN € 47.000
- Beheerskosten startersleningen € 17.100

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Rente- en beheerkosten verzilverlening € 49.600
- Beheerskosten bestaande leningen SVN € 47.000
- Beheerskosten startersleningen € 17.100

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Rente- en beheerkosten verzilverlening € 49.600
- Beheerskosten bestaande leningen SVN € 47.000
- Beheerskosten startersleningen € 17.100

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Meekoppelkansen dijkversterking Maas (742040)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld voor het financieren van meekoppelkansen rondom de waterveiligheid van de Maas. Plannen voor de verbetering van de waterveiligheid van de Maas worden de komende jaren in integrale gebiedsopgaven voorbereid. Hiervoor hebben we ingestemd met een bestuursovereenkomst voor het koploperproject Ravenstein-Lith. Voor Oss zijn er belangrijke meekoppelkansen, zoals het verbeteren van de toegang tot de haven in het Burgemeester Delenkanaal tussen de Maas en de sluis bij Macharen. Daarnaast is het koploperproject een impuls voor de vrijetijdseconomie in de zone langs de Maas en ondersteunt het een strategie voor de bakenbomen.

Met het beschikbaar stellen van deze middelen zullen andere projectpartners extra middelen inbrengen waardoor de opbrengsten van onze bijdrage naar verwachting sterk vermeerderd worden.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is € 760.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	2.200	0	0	-50	2.150
2025	2.150	0	400	-1.790	760
2026	760	0	0	0	760
2027	760	0	0	0	760
2028	760	0	0	0	760

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben geen stortingen begroot.

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- projectleider dijkversterkingen € 50.000

2025

We hebben de volgende stortingen begroot:

- een storting van € 400.000 voor het traject Lith-Bokhoven

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- bestuurs- en realisatieovereenkomst € 1.790.000

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Ontwikkeling Geffense plas (742043)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

We zetten in op het realiseren van een hoogwaardig concentratiepunt voor recreatie van de Geffense Plas. We hebben de erfpacht beëindigd met de vorige uitbater en de opstallen overgenomen. We geven deze speerpuntlocatie opnieuw uit om nieuwe en betere recreatieve voorzieningen mogelijk te maken. We dekken de eenmalige kosten voor de vergoeding voor bedrijfsbeëindiging en bijkomende kosten uit de reserve. Voor de periode dat we als gemeente de opstal in eigendom hebben missen we erfpachtopbrengsten en berekenen we kapitaallasten over de opstallen. Ook deze dekken we uit deze reserve.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming bedraagt nihil.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	13	0	0	-13	0
2025	0	0	0	0	0
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Afwikkeling ontwikkeling Geffense Plas van € 13.000.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Versterken gemeentelijke dienstverlening kwetsbare groepen (POK) (742052)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) heeft het kabinet voorstellen gedaan om de dienstverlening vanuit de overheid fundamenteel te verbeteren. Het kabinet stelt onder andere voor om de uitvoeringscapaciteit bij de overheid te versterken en extra ondersteuning te bieden aan mensen in kwetsbare posities. Dit is een gezamenlijke opdracht voor het rijk, de uitvoeringsorganisaties en de medeoverheden. Voor gemeenten is tot en met 2027 per jaar € 150 miljoen beschikbaar. De middelen hebben we ontvangen via de algemene uitkering.

We zetten de middelen in op drie thema's:

1. Vakmanschapontwikkeling bestaande uit vier actielijnen; boost geven aan de basistraining Samenwerkwijze (SWW), ontwikkelen van en in pilot zetten van een verdiepende module SWW, werven van een opleidingscoördinator en het werven van een professioneel en geaccrediteerde intervisior binnen het sociaal domein.
2. Rechtsbescherming bestaande uit drie stappen; verkenning wat nodig is, uitwerken plan van aanpak en implementatie & uitvoering.
3. Digitalisering bestaande uit drie actielijnen; digitale vindplaats, regiesysteem en datagedreven werken en cultuur & structuur/vakmanschap.

De middelen zijn in één keer beschikbaar gesteld, echter de uitvoering vindt gefaseerd over de jaren plaats. Hier maken we jaarlijks een bestedingsplan voor. Via de vorming van een aparte reserve blijven de gelden beschikbaar voor de realisatie van deze projecten.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming t/m 2028 is € 146.000. Het bestedingsplan vanaf 2024 tot en met 2028 is hierin verwerkt. Het bestedingsplan voor 2029 is hierin nog niet verwerkt.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	1.091	0	407	-612	887
2025	887	0	412	-679	619
2026	619	0	443	-505	558
2027	558	0	443	-510	491
2028	491	0	0	-345	146

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024-2027

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 407.000 middelen 2024 versterken gemeentelijke dienstverlening
- € 412.000 middelen 2025 versterken gemeentelijke dienstverlening
- € 443.000 middelen 2026 versterken gemeentelijke dienstverlening
- € 443.000 middelen 2027 versterken gemeentelijke dienstverlening

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 193.000 voor vakmanschapsontwikkeling (opleidingscoördinator, administratieve ondersteuning, trainingen en inkoop van expertise)
- € 110.000 voor rechtsbescherming (2 fte sociaal raadslieden voor 6 maanden)
- € 309.000 voor digitalisering (implementatie van het regiesysteem en verbetering van digitale dienstverlening)

2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 279.000 voor vakmanschapsontwikkeling (opleidingscoördinator, administratieve ondersteuning, trainingen en inkoop van expertise)
- € 220.000 voor rechtsbescherming (2 fte sociaal raadslieden voor 12 maanden)
- € 180.000 voor digitalisering (implementatie van het regiesysteem en verbetering van digitale dienstverlening)

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 285.000 voor vakmanschapsontwikkeling (opleidingscoördinator, administratieve ondersteuning, trainingen en inkoop van expertise)
- € 220.000 voor rechtsbescherming (2 fte sociaal raadslieden voor 12 maanden)

2027

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 290.000 voor vakmanschapsontwikkeling (opleidingscoördinator, administratieve ondersteuning, trainingen en inkoop van expertise)
- € 220.000 voor rechtsbescherming (2 fte sociaal raadslieden voor 12 maanden)

2028

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- € 235.000 voor vakmanschapsontwikkeling (opleidingscoördinator, administratieve ondersteuning, trainingen en inkoop van expertise)
- € 110.000 voor rechtsbescherming (2 fte sociaal raadslieden voor 6 maanden)

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Schadewijk (742061)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Extra investeren in Schadewijk en daarmee een gezond en goed leefklimaat realiseren. Denk hierbij o.a. aan ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, onderwijs, openbare ruimte etc.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Bij de kadernota 2025 is voorgesteld om incidenteel € 500.000 op te nemen voor het vormen van een nieuwe reserve Schadewijk. Hiermee willen we de komende jaren extra investeren in Schadewijk en daarmee incidentele kosten afdekken. We verwachten extra kosten voor onder andere participatie- en communicatietrajecten, het opwaarderen van de openbare ruimte naar een plek met meer groen en het dekken van restposten bij het behouden of vernieuwen van voorzieningen in de wijk. Daarnaast willen we zorgen van voldoende gezichten in de buurten vanuit ONS welzijn en de gemeente.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000					
Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	0	0	100	0	100
2025	100	0	1.000	0	1.100
2026	1.100	0	0	0	1.100
2027	1.100	0	0	0	1.100
2028	1.100	0	0	0	1.100

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We verwachten van het jaarlijkse werkbudget Schadewijk dit jaar € 100.000 niet te besteden. Het voorstel is om dit bedrag ook te storten in de reserve Schadewijk om dit de komende jaren te kunnen besteden.

2025

In de programmabegroting 2025-2028 wordt voorgesteld om in 2025 € 1 miljoen te storten in de reserve Schadewijk. Dit bedrag kan gebruikt worden voor programmakosten.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	Ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

ICT (742031)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Vanaf 2014 tot en met 2019 is de reserve ICT (voorheen: egalisatie automatisering / ICT gesloten circuit) alleen gebruikt voor vervangingsinvesteringen. Het gebruik van het 'gesloten circuit' is opgeheven. Dat betekent dat we vanaf 2020 begrotingsaanvragen voor investeringen doen waarbij prijsstijgingen en -dalingen direct ten laste/gunste komen van de exploitatie.

De opgebouwde reserve is noodzakelijk voor de bedrijfsvoering. Met ingang van 2020 hebben we de doelstellingen van de reserve geactualiseerd zodat deze aansluiten bij de huidige ontwikkelingen.

Deze reserve zetten we als volgt in:

- Het opvangen van incidentele lasten én voor zover deze niet passen in de exploitatie. Denk aan technische afwaardering van hardware.
- Friciekosten als gevolg van onvoorzienbare gebeurtenissen.
- Het financieren van innovatie, strategische ontwikkeling en -samenwerking.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang aan het einde van de meerjarenraming is nihil.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	698	0	0	-417	281
2025	281	0	0	-258	23
2026	23	0	0	-23	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Ontwikkeltraject ICT € 85.000
- Projectleiding operating systems en vervanging rekencentrum € 57.953
- Voorbereidingen cloud € 57.145
- Informatiebeveiliging € 52.000
- Identity en Accesmanagement € 50.000
- Proeftuin Office 365 € 45.000
- Inrichting Identity en Accesmanagement tool € 40.000
- Doorontwikkeling cloudstrategie € 30.000

We hebben geen stortingen begroot.

2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Projectleiding operating systems en vervanging rekencentrum € 48.343
- Proeftuin Office 365 € 25.000
- Informatiebeveiliging € 23.472
- Identity en Accesmanagement € 16.400
- Programma Data € 145.000

We hebben geen stortingen begroot.

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- Programma Data € 22.842

We hebben geen stortingen begroot.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

WGA (742032)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Op 1 januari 2006 is de wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) ingegaan. Onderdeel van deze wet is de regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). De lasten voor de WGA mogen gelijk verdeeld worden tussen de werkgever en werknemer.

Het college heeft in overleg met de Ondernemingsraad (OR) besloten om de kosten voor de werknemer te betalen door de vrije maandagmiddag van carnaval te laten vervallen. Dit komt neer op een bedrag van € 47.805.

Als in een bepaald jaar dit bedrag niet nodig is voor de regeling (dat is afhankelijk van het aantal aanmeldingen in een jaar) blijven de middelen wel beschikbaar voor de WGA. Het gaat hierbij namelijk om een zogenaamde gesloten exploitatie. Dat betekent dat we restantgelden direct in de reserve storten. Daarnaast storten we vanaf 2016 eventuele overschotten op het arbeidsvoorwaardenbudget van de OR in deze reserve.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang is € 213.000.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000					
Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	263	0	0	0	263
2025	263	0	0	0	263
2026	263	0	0	0	263
2027	263	0	0	0	263
2028	263	0	0	0	263

Toelichting op het meerjarenbeeld

We hebben geen storting of onttrekkingen begroot.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Reserve WW-lasten (742019)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Medewerkers betalen voor de reparatie-uitkering WW vanaf 1 januari 2018 een kostendekkende werknemerspremie, om daarmee toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. De stortingen betreffen de begrote premies. Bij de jaarrekening storten we de werkelijk inhouden premie.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Dit reserve wordt beëindigd en het saldo wordt teruggestort.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	190	0	35	0	225
2025	225	0	0	-225	0
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

We onttrekken in 2025 het volledig beschikbare saldo van 225.000. Hierna is de reserve leeg en kan deze opgeheven worden.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Organisatie ontwikkelingen (742033)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve organisatie ontwikkelingen is bedoeld voor:

- achtervang banenafspraken
- kosten procesoptimalisaties
- organisatiekosten
- achtervang kosten RVU regeling
- achtervang bij inzet "onderuitputting salarissen" voor incidentele formatieknelpunten

Achtervang banenafspraken

We proberen de banenafpraak uit onze reguliere middelen af te dekken. Als de reguliere middelen niet voldoende zijn vormt deze reserve de achtervang.

Eenmalige kosten procesoptimalisaties

Voor een toekomstbestendige organisatie is fors geïnvesteerd in procesoptimalisatie en extra formatie ICT. Deze structurele kosten betalen we door een aantal efficiency maatregelen en een digitaliseringsoperatie bij het archief.

Om deze besparing binnen de organisatie te realiseren is een bedrag van € 1 miljoen in deze reserve gestort. Dit bedrag is in de Programmabegroting 2020-2023 beschikbaar gesteld. In de Programmabegroting 2022-2025 is dit bedrag in het jaar 2022 aangevuld met € 380.000 voor de digitaliseringsoperatie (projectleiderskosten). Dit bedrag wordt de komende jaren aangewend voor de eenmalige kosten van de procesoptimalisatie en digitaliseringsoperatie.

De uitgaven op dit gebied wordt de komende jaren uit deze reserve betaald.

Organisatiekosten

We betalen met deze reserve eenmalige frictiekosten die -als gevolg van de efficiency maatregelen- bij het personeel ontstaan.

Door de krapte op de arbeidsmarkt investeren we voor drie jaar extra voor de werving en selectie.

Achtervang afdekken kosten RVU regeling

In de CAO 2023 is een afspraak opgenomen over vervroegd uittreden en een recht op een RVU regeling (bij 43 ABP- jaren en 10 jaar in dienst bij gemeenten). In onze organisatie kunnen circa 30 collega's hiervan gebruik maken. De kosten hiervan zijn € 24.000 per persoon. We ramen de kosten op circa € 700.000.

Achtervang bij inzet "onderuitputting salarissen" voor incidentele formatieknelpunten

We zien door de krappe arbeidsmarkt dat we onze vacatures niet tijdig kunnen invullen. We willen deze incidentele financiële ruimte (onderuitputting salarissen) in het begin van het jaar al inzetten voor incidentele formatieknelpunten, achterstanden weg werken en inzet voor de bijdragen om onze speerpunten uit onze organisatievisie te realiseren.

Deze incidentele ruimte wordt in februari berekend en aan de directeurs beschikbaar gesteld. We lopen hiermee een financieel risico dat deze incidentele vacatureruimte er in de praktijk onvoldoende aanwezig is. Indien onverhoopt mocht blijken dat bij de jaarrekening op onze totale salarispost een overschrijding ontstaat dan zal deze overschrijding ten laste van deze reserve worden gebracht. Deze reserve dient dus bij de jaarrekening als achtervang.

Voor het jaar 2024 is het bedrag berekend op € 1,5 miljoen. Dit bedrag is dus in deze reserve geormerkt om als achtervang voor de jaarrekening 2024 hiervoor te dienen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Voeding reserve

We hebben de reserve in het verleden door een aantal incidentele bijdragen vanuit de Programmabegrotingen gevoed. Daarnaast wordt de reserve gevoed door efficiency maatregelen in de bedrijfsvoering. Deze efficiency maatregelen dragen bij een realisatie van de opgelegde taakstellingen voor de organisatie. Een tekort in enig jaar wordt onttrokken uit deze reserve en een surplus wordt gestort in deze reserve (taakstelling kostenplaat DT).

Noodzakelijk omvang

We hebben deze middelen nodig om de doelstellingen van deze reserve te borgen.

De reserve fungeert namelijk vooral als achtervang functie. We hebben hiervan geen onttrekkingen in de begroting opgenomen. Het is op voorhand namelijk niet bekend hoe de maatregelen in de praktijk uitpakken. Als de situatie zich voordoet zullen we bij de jaarrekening het werkelijke bedrag uit de reserve onttrekken. Op deze wijze is geborgd dat we geen tekorten van deze maatregelen op de algemene dienst van de gemeente af wentelen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	4.028	0	0	-112	3.916
2025	3.916	0	0	-92	3.824
2026	3.824	0	0	-43	3.781
2027	3.781	0	0	0	3.781
2028	3.781	0	0	0	3.781

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- extra inzet werving & selectie € 43.000
- kosten bovenformatieven € 6.000
- kosten procesmanagement € 63.000

2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- extra inzet werving & selectie € 86.000
- kosten bovenformatieven € 6.000

2026

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

- extra inzet werving & selectie € 43.000

Zit er voldoende geld in de reserve? ja
Moet de reserve aangevuld worden? nee
Kan de reserve verlaagd worden? nee

Wachtgeld wethouders (742034)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld om toekomstige financiële verplichtingen van de huidige wethouders op te kunnen vangen. Na een wethouderschap ontvangt een wethouder een ontslaguitkering, tenzij de pensioengerechtigde leeftijd is bereikt. Dat is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Voor de voormalige wethouders hebben we een voorziening wachtgeld wethouders. Indien de voorziening wachtgeld wethouders te hoog (door het vinden van een (nieuwe) baan) of te laag is dan vindt verrekening met deze reserve plaats voor zover deze toereikend is. Ter egalisatie van kosten wordt jaarlijks € 102.898 gestort in deze reserve.

Bij bestemming van het jaarrekeningresultaat 2023 is het bestedingsdoel van deze reserve verruimd. De reserve is niet alleen meer voor verplichtingen wachtgeld wethouders maar ook voor de pensioenverplichtingen wethouders.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De noodzakelijke omvang van de reserve is onder andere afhankelijk van het wel of niet vinden van een nieuwe baan. Dat is vooraf moeilijk of niet in te schatten. Als een wethouder nieuwe (andere) inkomsten heeft dan worden deze met de wachtgelduitkering verrekend. De systematiek is dat het meerdere verrekend wordt als de som van de nieuwe inkomsten en de wachtgeld uitkering hoger is dan het laatst genoten salaris.

Als compensatie voor de onzekere toekomstige wachtgeldverplichtingen storten we jaarlijks een bedrag van € 102.898 in deze reserve. De toereikendheid van dit bedrag is afhankelijk van de op te treden wethouderswisselingen. De maximale wachtgeldverplichting voor de huidige vijf wethouders is afgerond € 1,25 miljoen.

De pensioenverplichtingen worden elk jaar berekend via actuariële waardeberekening. Als gemeente fungeren wij als pensioenfonds voor wethouders en ex-wethouders. Als dekking van de verwachte pensioenverplichtingen hebben we een voorziening pensioenen wethouders. Wanneer deze voorziening te hoog of te laag is dan verrekenen we dit ook met de reserve wachtgeld. Een berekening van de minimale noodzakelijke omvang van deze reserve is niet te maken.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000					
Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	90	0	853	0	943
2025	943	0	103	0	1.046
2026	1.046	0	103	0	1.149
2027	1.149	0	103	0	1.252
2028	1.252	0	103	0	1.354

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024 t/m 2028

In het jaar 2024 is eenmalig € 750.000 gestort in deze reserve als bestemming jaarrekeningresultaat 2023. Dit op basis van raadsbesluit van 27 juni 2024. Verder doen we een jaarlijkse storting van € 102.898 in deze reserve. Dit bedrag is niet onderbouwd.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	vooraf niet te zeggen is o.a. afhankelijk van het aantal wethouderswisselingen en pensioenontwikkelingen
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Dienstverlening (742036)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Het programma dienstverlening richt zich met name op het uitzetten van een gezamenlijke koers naar betrouwbare, toegankelijke, inclusieve dienstverlening aan inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. We richten ons op het neerzetten van 4 speerpunten:

1. Het bedienen van de verschillende dienstverleningskanalen (kanaalstrategie) met actuele en gelijke informatie. Tot op heden is de website projectmatig tot stand gekomen en beheerd. Het is belangrijk om dit als taak continu op te nemen, te financieren en te beleggen bij dienstverlening.
2. Dienstverlening moet gestuurd worden en worden gemonitord. Daarvoor zijn organisatie brede servicenormen opgesteld. We ontwikkelen een dashboard om de stand van zaken van onze prestaties weer te geven.
3. Medewerkers moeten zich bewust zijn van hun aandeel in de procesketen en in de dienstverlening aan de inwoners: er moet worden geïnvesteerd in opleiding en ontwikkeling.
4. Inwoner centraal' moet beter geborgd worden bij de ontwikkeling van processen en digitaliseringsproducten. Om dit te realiseren is het nodig dat processen en organisatie worden aangepast, gestandaardiseerd en geüniformeerd.

We gaan de digitale transformatie breder en in samenwerking met de organisatie en de inwoner vormgeven. We gaan de digitalisering verder verbeteren met behulp van vergaande procesoptimalisatie en ondersteuning vanuit ICT.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De minimaal noodzakelijke omvang van het einde van de meerjarenraming is € 0.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	47	0	110	0	157
2025	157	0	0	-157	0
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben de volgende stortingen begroot:

- € 110.000 voor het programma dienstverlening. € 75.000 hiervan was al begroot bij de programmabegroting 2024. We voegen hier voor € 35.000 vanuit het niet bestede budget van 2024 aan toe.

2025

We hebben een onttrekking van € 157.000 begroot voor:

- een projectleider voor de website. Een goede website moet voldoen aan wet- en regelgeving, veiligheid en toegankelijkheid. In 2024 zetten we voorbereidende stappen om tot een concreet verbetervoorstel hiervan te komen.
- eenvoudigere dienstverlening door alle onlinediensten in het persoonlijk internet portaal (Mijn Oss) beschikbaar te maken en klantreizen te implementeren
- eenduidigere dienstverlening door kanalen te harmoniseren en een serviceconcept voor de gehele organisatie te implementeren.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Adviezen fiscaal gebied (742037)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

De reserve is bedoeld voor het inschakelen van specialistische kennis op het gebied van fiscaliteit. Daarbij hoort ook de doorontwikkeling van horizontaal toezicht met de belastingdienst.

Daarnaast is besloten om het beleidsdoel van deze reserve te verbreden. Deze reserve wordt ingezet voor financiële en fiscale adviezen (ook gekoppeld aan de implementatie en doorontwikkeling van het financiële pakket).

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Niet van toepassing.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	163	0	0	-20	143
2025	143	0	0	-20	123
2026	123	0	0	0	123
2027	123	0	0	0	123
2028	123	0	0	0	123

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024 en 2025

We hebben de volgende onttrekkingen begroot:

In 2024 en 2025 zetten we € 20.000 per jaar in voor inhuur fiscale adviezen.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Vennootschapsbelasting (742044)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve was bedoeld voor de te verrekenen vennootschapsbelasting. De gedachte was om te verrekenbare verliezen te storten in deze reserve en op het moment dat we daadwerkelijk vennootschapsbelasting moeten betalen dat we dan dit geld uit de reserve zouden halen.

De praktijk werkt echter zo niet. Te verrekenen verliezen worden extracomptabel door de belastingdienst bijgehouden en zij verreken dit later zelf bij VPB aangiften.

Dit betekent dat deze reserve niet meer nodig is en dus kan worden opgeheven.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De omvang moet voldoende zijn om de toekomstige kosten aan vennootschapsbelasting te dekken.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0
2026	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenbeeld

We hebben geen stortingen of onttrekkingen begroot.

Zit er voldoende geld in de reserve?

ja

Moet de reserve aangevuld worden?

ja, zodra er daadwerkelijk een vennootschapsbelastinglast ontstaat

Kan de reserve verlaagd worden?

nee

Egalisatie renteomslag (742041)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Deze reserve is bedoeld om eventuele renteschommelingen van de kasgelden voor een periode van 3 jaar op te kunnen vangen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

Bij het instellen van de reserve hebben we de norm op 3% van de kasgeldnorm bepaald. De kasgeldnorm stijgt jaarlijks omdat deze is gekoppeld aan het totaal van de begroting. We zien echter dat het renterisico niet stijgt, dus vinden we het niet nodig om een hogere reserve te hebben om het risico af te dekken. Daarom wordt voorgesteld om de norm aan te passen naar 2% van de kasgeldnorm.

De kasgeldnorm was op basis van jaarrekening 2020 ongeveer € 29,7 miljoen. De omvang voor 1 jaar is dan afgerond € 600.000, voor 3 jaar afgerond ruim € 1,8 miljoen.

Bij de huidige lage rentestand is het effect van eventuele renteschommelingen overigens beperkt.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	1.950	0	0	0	1.950
2025	1.950	0	0	0	1.950
2026	1.950	0	0	0	1.950
2027	1.950	0	0	0	1.950
2028	1.950	0	0	0	1.950

Toelichting op het meerjarenbeeld

We hebben geen stortingen of onttrekkingen begroot.

<i>Zit er voldoende geld in de reserve?</i>	ja
<i>Moet de reserve aangevuld worden?</i>	nee
<i>Kan de reserve verlaagd worden?</i>	nee

Budgetoverheveling (742001)

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 heeft de gemeenteraad besloten dat een aantal budgetten gereserveerd moeten worden om niet uitgevoerde activiteiten in 2021 alsnog uit te kunnen voeren. De budgetten hiervoor hebben we in deze reserve gestort en in 2022 ook onttrokken.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

N.v.t.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	68	0	1.634	-1.659	43
2025	43	0	0	0	43
2026	43	0	0	0	43
2027	43	0	0	0	43
2028	43	0	0	0	43

Toelichting op het meerjarenbeeld

2024

We hebben vanuit de jaarrekening 2023 een bedrag van € 1.634.000 gestort. We onttrekken in 2024 hiervoor een bedrag weer van € 1.659.000.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

RESERVES DEKKING AFSCHRIJVINGSLASTEN

Reserves dekking afschrijvingslasten

Beleidsdoel/noodzaak reserve

Dit is een overzicht van alle reserves die het doel hebben om de kapitaallasten (rente en afschrijving) van bijbehorende investeringen af te dekken.

In de bijlage van de nota reserves is een detailoverzicht per reserve opgenomen.

Minimaal noodzakelijke omvang einde meerjarenraming

De omvang van de reserves is afgestemd op de toekomstige kapitaallasten van de bijbehorende investeringen.

Meerjarenbeeld op basis van bestaand beleid

bedragen x € 1.000

Jaar	Saldo 1 januari	Rente bijschrijven	Storting	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	16.602	0	13.181	-552	29.231
2025	29.231	0	440	-664	29.007
2026	29.007	0	0	-876	28.131
2027	28.131	0	0	-956	27.175
2028	27.175	0	0	-921	26.254

Toelichting op het meerjarenbeeld

Dit betreft de volgende reserves:

- 743003 Reserve De Bolster horizonschool
- 743004 Reserve Brede school Lith
- 743005 Reserve Nieuwbouw school Geffen
- 743006 Reserve rnb Sportcomplex Herpinia
- 743007 Reserve Kleedaccommodatie Amstelhoef
- 743008 Reserve Sportpark de Akkeren
- 743009 Reserve Kunstgrasveld Talentencampus
- 743010 Reserve MOSA'14
- 743011 Reserve Revitalisering Koppelsteeg
- 743012 Reserve Rusheuvel non-infill
- 743013 Reserve Openbare ruimte Centrum
- 743014 Reserve Nieuwbouw hertenkamp
- 743015 Reserve Bouwk aanpass MJC stadsarch
- 743016 Reserve Kapitaallasten MIPMO
- 743017 Reserve Kapitaallasten bomen
- 743018 Reserve VRI projecten 2017
- 743019 Reserve Parkeergarage
- 743020 Reserve Fietsenstallingen
- 743021 Reserve Ontmoeten Ussen
- 743022 Reserve Op. ruimte Centrum ontsl. fase 1
- 743023 Reserve Op. ruimte Centrum Bram vd Berghstr.
- 743025 Reserve Stadssportpark TBL
- 743026 Reserve Vergroenen Stadspark
- 743027 Reserve Dynamische Afsluiting
- 743028 Reserve Warenhuis
- 743029 Reserve ONK accommodatie ontmoeten en sport
- 743030 Reserve Binnenhaven
- 743031 Reserve Blindengeleideroute

- 743032 Reserve Volksuniversiteit verduurzaming
- 743033 Reserve investeringen openbare ruimte walkwartier
- 743034 Reserve Walstraat EO

Met de onttrekkingen dekken we de kapitaallasten (rente en afschrijving) van de bijbehorende investeringen af.

Zit er voldoende geld in de reserve? ja

Moet de reserve aangevuld worden? nee

Kan de reserve verlaagd worden? nee

Bijlage 1 – Overzicht reserves

OVERZICHT RESERVES 2024-2028		Saldo				Saldo				Saldo				Saldo				Saldo				Saldo			
X c 1.000		31-12-2023				31-12-2024				31-12-2025				31-12-2026				31-12-2027				31-12-2028			
		Rente	Storting	Onttrekking		Rente	Storting	Onttrekking		Rente	Storting	Onttrekking		Rente	Storting	Onttrekking		Rente	Storting	Onttrekking		Rente	Storting	Onttrekking	
ALGEMENE RESERVES																									
740001	Algemene vrije reserve	41.002	615	2.359	-18.950	25.026	375	267	-903	24.765	371	0	0	25.137	377	0	0	25.514	383	0	0	25.896			
741002	Deposito BNG inzake opheffing HNG	0	0	6.032	-2.824	3.208	35	6.122	-3.364	6.001	114	398	-208	6.305	120	990	-132	7.283	138	1.094	-161	8.355			
TOTAAL ALGEMENE RESERVES		41.002	615	8.391	-21.774	28.234	411	6.388	-4.267	30.766	486	398	-208	31.442	497	990	-132	32.796	521	1.094	-161	34.251			
RESERVES DEKKING ALGEMENE DIENST																									
741001	Afloop gaswinstuitkering Maaslandgas	10.190	153	0	-1.479	8.864	133	0	-1.369	7.628	114	0	-1.259	6.484	97	0	-1.154	5.427	81	0	-1.049	4.460			
742003	Beschermde wonen	585	9	0	-160	434	7	0	-136	305	5	0	-112	198	3	0	-88	113	2	0	-64	51			
743001	Gemeentehuis	8.763	131	0	-593	8.301	125	0	-578	7.848	118	0	-563	7.403	111	0	-548	6.966	104	0	-533	6.538			
742057	Gemeentehuis toekomst bestendig	1.398	21	230	0	1.649	25	850	0	2.524	38	0	-128	2.434	37	0	-127	2.343	35	0	-99	2.279			
TOTAAL RESERVES DEKKING ALGEMENE DIENST		20.936	314	230	-2.231	19.249	289	850	-2.082	18.305	275	0	-2.062	16.518	248	0	-1.917	14.849	223	0	-1.744	13.328			
BESTEMMINGSRESERVES																									
742002	Wonen, welzijn en zorg	61	0	0	0	61	0	0	-61	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
742003	Beschermde wonen	29.128	0	5.200	-4.600	29.728	0	0	-10.000	19.728	0	0	-5.000	14.728	0	0	-5.000	9.728	0	0	-5.000	4.728			
742053	Opvang Vluchtelingen	16.330	0	8.850	-525	24.655	0	3.936	-4.525	24.066	0	3.928	-4.325	23.669	0	3.928	-4.325	23.272	0	3.928	-325	26.875			
743002	Huisvestingskosten schoolgebouwen	80	0	0	-80	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
742038	Bestaanszekerheid	2.496	0	385	-1.319	1.562	0	0	-486	1.076	0	0	-211	866	0	0	-109	757	0	0	0	757			
742005	Integraal Voorzieningenbeleid	2.557	0	177	-2.007	728	0	12	-240	500	0	12	-130	382	0	12	-10	384	0	12	-10	386			
742050	Lievekamp	1.200	0	300	0	1.500	0	0	0	1.500	0	0	0	1.500	0	0	0	1.500	0	0	0	1.500			
742056	Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	3.477	0	0	-1.360	2.117	0	0	0	2.117	0	0	0	2.117	0	0	0	2.117	0	0	0	2.117			
742006	Carnavalsloosheid	57	0	0	-57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
742011	Integraal uitvoeringsprogramma (IUP)	8.444	0	53	-276	8.220	0	23	0	8.242	0	23	0	8.265	0	23	0	8.287	0	23	0	8.310			
742049	Baggeren Haven	1.516	0	0	-1.500	16	0	0	0	16	0	0	0	16	0	0	0	16	0	0	0	16			
742008	Egalisatie rioolbeheer	1.015	0	38	0	1.052	0	0	-138	914	0	0	-138	777	0	0	-138	639	0	0	-138	501			
742015	Afvalstoffenheffing	2.065	0	0	-837	1.228	0	0	-400	828	0	0	-200	628	0	0	0	628	0	0	0	628			
742017	Groenlands landelijk gebied	1.800	0	0	-130	1.670	0	0	-170	1.500	0	0	-140	1.360	0	0	-70	1.290	0	0	-55	1.235			
742054	Klimaatadaptatie	500	0	500	-250	750	0	500	-330	920	0	0	-350	570	0	0	-290	280	0	0	-55	225			
742018	Bodemsanering	413	0	0	-80	333	0	0	-25	308	0	0	-15	293	0	0	-255	38	0	0	-38	0			
742026	Ontwikkeling windpark (Elzenburg-De Geer)	225	0	0	0	225	0	0	0	225	0	0	0	225	0	0	0	225	0	0	0	225			
742020	Investeringsfonds duurzaamheid	1.286	0	0	-408	878	0	0	-850	28	0	0	0	28	0	0	0	28	0	0	0	28			
742029	Quick wins binnenhavens	7.556	0	0	-7.556	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
742028	Economie	852	0	0	-631	221	0	300	-205	316	0	0	-15	301	0	0	0	301	0	0	0	301			
742024	Walkwartier en omgeving	7.005	0	0	-4.448	2.557	0	0	0	2.557	0	0	0	2.557	0	0	0	2.557	0	0	0	2.557			
742025	Investeringsfonds Stadshart Oss	4.606	0	0	-233	4.373	0	0	-82	4.292	0	0	-75	4.217	0	0	-75	4.142	0	0	0	4.142			
742030	Heesch-West	1.734	0	779	0	2.513	0	0	0	2.513	0	0	0	2.513	0	0	0	2.513	0	0	0	2.513			
742010	Mobiliteit	9.804	0	11.540	-550	20.794	0	8.470	-121	29.143	0	1.470	-121	30.492	0	470	-121	30.841	0	470	-121	31.190			
742009	Parkeren	930	0	238	-150	1.018	0	242	0	1.260	0	141	0	1.402	0	137	0	1.539	0	90	0	1.629			
742012	Openbare verlichting	100	0	0	-65	35	0	0	-35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
742016	Geluid	455	0	0	-85	370	0	0	-370	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
742027	Strategische aankopen grondbedrijf	5.686	0	0	-21	5.665	0	0	-107	5.558	0	0	-68	5.490	0	0	0	5.490	0	0	0	5.490			
742046	Binnenstedelijke transformaties	10.000	0	5.000	-604	14.396	0	5.000	-150	19.246	0	0	-100	19.146	0	0	-50	19.096	0	0	0	19.096			
742047	Bovenwijkse voorzieningen	8.647	0	5.320	0	13.967	0	1.877	0	15.844	0	1.526	-7.400	9.970	0	1.691	0	11.661	0	2.055	-13.500	216			
742048	Verbetering fysieke leefomgeving	607	0	7.831	-350	8.088	0	1.604	-350	9.342	0	1.879	-350	10.871	0	2.275	-350	12.796	0	13.933	-20.000	6.728			
742021	Volkshuisvesting	201	0	0	-201	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
742045	Omgevingswet	1.675	0	845	-1.271	1.249	0	0	-246	1.003	0	0	0	1.003	0	0	0	1.003	0	0	0	1.003			
742039	Bruterende woonwagens	501	0	0	0	501	0	0	0	501	0	0	0	501	0	0	0	501	0	0	0	501			
742022	Kosten verstrekken leningen volkshuisvesting	850	0	201	-89	963	0	0	-130	832	0	0	-173	659	0	0	-64	595	0	0	-64	531			
742040	Meekoppelkansen dijkversterking Maas	2.200	0	0	-50	2.150	0	400	-1.790	760	0	0	0	760	0	0	0	760	0	0	0	760			
742043	Ontwikkeling Geffense plas	13	0	0	-13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
742052	Reserve versterken gemeentelijke dienstverlening kwets	1.091	0	407	-612	887	0	412	-679	619	0	443	-505	558	0	443	-510	491	0	0	-345	146			
742031	Egalisatie automatisering	698	0	0	-417	281	0	0	-258	23	0	0	-23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
742032	WGA	263	0	0	0	263	0	0	0	263	0	0	0	263	0	0	0	263	0	0	0	263			
742019	Reserve WW-lasten	190	0	35	0	225	0	0	-225	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
742033	Organisatie-ontwikkelingen	4.028	0	0	-112	3.916	0	0	-92	3.824	0	0	-43	3.781	0	0	0	3.781	0	0	0	3.781			
742034	Wachtgeld wethouders	90	0	853	0	943	0	103	0	1.046	0	103	0	1.149	0	103	0	1.252	0	103	0	1.354			
742036	Dienstverlening	47	0	110	0	157	0	0	-157	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
742037	Adviezen fiscaal gebied	163	0	0	-20	143	0	0	-20	123	0	0	0	123	0	0	0	123	0	0	0	123			
742044	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
742041	Egalisatie renteomslag	1.950	0	0	0	1.950	0	0	0	1.950	0	0	0	1.950	0	0	0	1.950	0	0	0	1.950			
742058	Dak en thuisloosheid	1.266	0	493	-282	1.477	0	0	0	1.477	0	0	0	1.477	0	0	0	1.477	0	0	0	1.477			

OVERZICHT RESERVES 2024-2028																					
X c 1.000																					
	Saldo	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo	Rente	Storting	Onttrekking	Saldo
	31-12-2023				31-12-2024				31-12-2025				31-12-2026				31-12-2027				31-12-2028
RESERVES DEKKING AFSCHRIJVINGSLASTEN																					
743003 De Bolster Horizonschool	634	0	0	-29	606	0	0	-29	577	0	0	-29	548	0	0	-29	519	0	0	-29	491
743004 Brede school centrum Lith	4.398	0	0	-135	4.263	0	0	-135	4.128	0	0	-135	3.994	0	0	-135	3.859	0	0	-135	3.725
743005 Nieuwbouw school Geffen	684	0	0	-26	658	0	0	-26	632	0	0	-26	606	0	0	-26	579	0	0	-26	553
743006 RNB/Sportcomplex Herpinia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
743007 Kleedaccommodatie Amstelhof	809	0	0	-25	783	0	0	-25	758	0	0	-25	732	0	0	-25	707	0	0	-25	681
743008 Sportpark de Akkeren	366	0	0	-24	343	0	0	-24	319	0	0	-24	296	0	0	-24	272	0	0	-24	249
743009 Kunstgrasveld Talentencampus	544	0	0	-54	490	0	0	-54	435	0	0	-54	381	0	0	-54	326	0	0	-54	301
743010 Kleedaccommodatie MOSA'14	291	0	0	-7	284	0	0	-7	276	0	0	-7	269	0	0	-7	262	0	0	-7	254
743011 Revitalisering Koppelsteeg	243	0	0	-12	231	0	0	-12	219	0	0	-12	207	0	0	-12	195	0	0	-12	183
743012 Rusheuvel	100	0	0	-12	87	0	0	-12	75	0	0	-12	63	0	0	-12	51	0	0	-12	39
743013 Investerings openbare ruimte centrum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
743014 Nieuwbouw hertenkamp	35	0	0	-3	32	0	0	-3	29	0	0	-3	26	0	0	-3	23	0	0	-3	20
743015 Bouwkundige aanpassingen Museum Jan Cunen	802	0	0	-21	781	0	0	-21	760	0	0	-21	738	0	0	-21	717	0	0	-21	696
743016 Kapitaallasten investeringen mobiliteit	675	0	0	-23	651	0	0	-23	628	0	0	-23	604	0	0	-23	581	0	0	-23	557
743017 Kapitaallasten bomen	994	0	0	-41	953	0	0	-41	912	0	0	-41	871	0	0	-41	831	0	0	-41	790
743018 Projecten VRI 2017	649	0	0	-49	599	0	0	-49	550	0	0	-49	500	0	0	-49	451	0	0	-49	402
743019 Parkeergarage	751	0	0	-25	726	0	0	-25	700	0	0	-25	675	0	0	-25	649	0	0	-25	623
743020 Fietsenstallingen	38	0	0	-7	31	0	0	-7	24	0	0	-7	17	0	0	-7	11	0	0	-7	11
743021 Bestemm res Ontmoeten Ussen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
743022 Reserve Op. ruimte Centrum ontsl. fase 1	698	0	0	-16	682	0	0	-16	666	0	0	-16	650	0	0	-16	633	0	0	-16	617
743023 Reserve Op. ruimte Centrum Bram vd Berghstr.	280	0	0	-10	270	0	0	-10	260	0	0	-10	250	0	0	-10	240	0	0	-10	230
743025 Reserve Stadssportpark TBL	88	0	0	0	88	0	0	0	13	0	0	13	115	0	0	13	128	0	0	13	141
743026 Reserve Vergroenen Stadspark	625	0	0	-5	620	0	0	-22	598	0	0	-22	577	0	0	-22	555	0	0	-22	533
743027 Reserve Dynamische Afsluiting	206	0	0	-23	183	0	0	-23	160	0	0	-23	138	0	0	-23	115	0	0	-23	92
743028 Reserve Warenhuis	1.055	0	820	0	1.876	0	440	-58	2.258	0	0	-58	2.200	0	0	-58	2.142	0	0	-58	2.084
743029 Reserve ONK accommodatie ontmoeten en sport	1.507	0	0	0	1.507	0	0	-50	1.457	0	0	-50	1.408	0	0	-50	1.358	0	0	-50	1.308
743030 Reserve Binnenhaven	0	0	7.556	0	7.556	0	0	0	7.556	0	0	-189	7.367	0	0	-189	7.178	0	0	-189	6.989
743031 Reserve Blindegeleideroute	130	0	125	-4	251	0	0	-4	247	0	0	-4	243	0	0	-4	239	0	0	-4	234
743032 Reserve Volksuniversiteit verduurzaming	0	0	573	0	573	0	0	0	573	0	0	-23	550	0	0	-23	527	0	0	-23	505
743033 Reserve investeringen openbare ruimte walkwartier	0	0	3.119	0	3.119	0	0	0	3.119	0	0	0	3.119	0	0	-62	3.056	0	0	-62	2.994
743034 Reserve Walstraat EO	0	0	987	0	987	0	0	0	987	0	0	0	987	0	0	-18	969	0	0	-18	951
TOTAAL RESERVES DEKKING AFSCHRIJVINGSLASTEN	16.602	0	13.181	-552	29.231	0	440	-664	29.007	0	0	-876	28.131	0	0	-956	27.175	0	0	-921	26.254
TOTAAL RESERVES	225.266	929	74.028	-57.689	242.535	699	31.557	-29.505	245.286	760	9.923	-22.759	233.211	745	10.072	-14.773	229.254	744	21.708	-42.536	209.170